

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Kovas — March 29, 1972 Nr. 25

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NIXONUI SEKASI

IŠ DEMOKRATŲ KOVOS KOL KAS LAIMI... NIXONAS

Newsweek'o Stewart Alsop iš New Hampshire ir Floridos pirminių rinkimų padarė išvadą, kad jį tikraisimais laimėtojas buvo "mysteriously lucky fellow, Richard Nixon". Čia pravartu būtų prisiminti, kad iš tikro kova vyko tarp demokratų kandidatų, ku-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

rie turėtų nominuoti tokį kandidatą, kuris turėtų šansą laimėti prieš Nixoną. Vietoje to jie kol kas tik gerokai apnaikino iki šiol pirmavusio kandidato sen. Muskie šansus laimėti

nominaciją per pirmą konvencijos balsavimą. Tokią eigą mažai pakeitė ir Muskie laimėjimas Illinois pirminių rinkimų. Jis tikėjosi čia gauti 60% balsų, bet surinko 63%. Jo vienintelis konkurentas Mc Carthy tikėjosi surinkti 30%, gavo 37%.

Bet jei iš Floridos rinkimų Stewart Alsop galėjo padaryti aiškia išvadą, kad dešinieji nuo centro kandidatai George Wallace, Hubert Humphrey, Henry Jackson kartu laimėjo imponantišką pergalę (kartu jie surinko 73%) prieš kairiuosius Mc Govern, Lindsay ir patį Muskie, tai tokią pat išvadą sunku padaryti iš Illinois rinkimų. Liaudies nuotaikos čia parodė ne tiek balsavimas už kandidatus į prezidento nominaciją, kiek į lokales pareigas. Priešingai visiems spėjimams ir spaudos rekomendacijomis kairysis liberalas Walker sumušė partijos organizacijos kandidatą Simon'ą. Tačiau kandidatų į valstijos prokuroro postą, irgi priešingai visiems spėjimams ir rekomendacijoms, buvo išrinktas Hanrahan, kuris pagarsėjo jo įsakytu policijos įsiveržimu į "Juo dųjų Panterų" būstą, per kurį, atrodo, policijai įsikarsčiavus, buvo nušauti du tos organizacijos vadai. Dėl to įsi veržimo Hanrahan yra patrauktas teismo atsakomybėn, kas priverstų Chicago demokratų organizaciją pastatyti kitą kandidatą. Hanrahan buvo tačiau išrinktas kandidatu kaip tik dėl to įsiveržimo, kas įrodė "law & order" temos aktualumą ir patrauklumą. Bet Walkerio laimėjimas turėtų byloti priešingai: jis buvo komisijos pirmininkas, kuri pasmerkė policijos elgesį 1968 demokratų konvencijos Chicagoje metu.

Dėl tokių prieštaravimų kol kas galima padaryti tik vieną kitą išvadą, šalia Alsopo jau padarytos, būtent kad Nixonui sekasi. Toji išvada būtų kad partijų mašinos jau neturi to klos įtakos, kaip seniau turėjo. Ne didelė įtaka turi ir darbininkų unijos. Balsuotojai vis daugiau nori klausyti savo pačių proto. Jų dauguma, nepaisant atsitiktinių simpatijų 'protestantams' iš kairės ir dešinės, nėra linkusi didesnėm reformom. Todėl McGovern, kuris už silpnio politikoje yra izoliacionistas, o vidaus - socialistas, neturi jokių šansų laimėti partijos nominaciją, tas pats sakytina ir apie Mc Carthy bei Lindsay, Mc Govern konkurentus. Tai veda prie minties,

BREŽNEVAS GRASINA VOKIETIJAI KARU

Bolševikinės politikos ir diplomatijos praktikoje visos priemonės yra geros ir naujos, kurios tarnauja komunizmui stiprinti ir plėsti. Kai jiems naudinga, bolševikai apsimeta taikos avinėliais; jei taikiu būdu ko nepasiekia, jie griebiasi papirkinėjimų, šantažo ir grasinimų karu. Dabartinis Sovietinės Rusijos bosas Leonidas Brežnevas yra išėjęs puikią Stalino klastų ir apgaulės smurto mokyklą. Tai jis pamėgdžioja Stalino metodus ir dabartiniuose santykiuose su demokratine Vokietija.

Iš pradžių jis užsiundė komunistinę rusų ir lenkų spaudą, kad ji išnaudotų visas galimas priemones įtikinti, privilioti ar prigrasinti Vokietijos opoziciją, jog ji balsuotų už Rytų sutartį. "Pravda" ir "Izvestija" užėmė grasinimų poziciją, o lenkų komunistinė spauda viliojimų metodą. Tačiau, kada Brežnevas pamatė, kad Vokietijos opozicija nesiduoda viliojama ir nebijo grasinama, tada jis pats kietai prabilo, manydamas, kad jo grasinimai privers Vokietijos opoziciją kapituliuoti.

Kovo 20 d. Kremliuje, kur įvyko XV bolševikinių profsąjungų kongresas, 5000 delegatų akivaizdoje L. Brežnevas be kitko pareiškė: "Anot sutarčių prieš (suprask Vokietijos Krikščionių Demokratų) sutartys yra blogos, nes jose yra Europos sienų neliečiamumas užfiksuotas. Jie kalba apie tai, kad tas sutarties skyrius turi būti peržiūrėtas. Tačiau, ar nėra aišku, kad sutarčių priešai naujoms deryboms dėl sienų pakeitimo jokio pasitarimų partnerio neturi ir neturės. Tai nėra jokio sutartėjimo objekto nei dabar, nei ateityje. Socialistinių (tiksliau komunistinių) valstybių sienos yra nepakeičiamos (mūsų pabraukta. Alg. Tolv.). Sutartys tik patvirtina šią realybę". Šis buvusio Raudonosios armijos politruko L. Brežnevo kariškai kietas tvirtinimas visiems vokiečiams aiš-

kiai pasako, kad jie nesvajotų apie koki nors demokratinį visos tautos apsisprendimą ar jos suvienijimą demokratine prasme. Tai yra toks aiškus diktatoriaus valios pareiškimas, dėl kurio komunistinis bosas neišvaiduoja, kad kas nors dar galėtų diskutuoti. Toliau Brežnevas pasisako, kas būtų, jei Rytų sutartys Vokietijos parlamento nebūtų ratifikuotos. "Federatyvinė Vokietija stovi dabar prieš atsakingą pasirinkimą, kuris nulems ilgiems amžiams vokiečių tautos likimą ir kitų valstybių santykius. Tai yra pasirinkimas: arba bendradarbiavimo, arba konfrontacijos, arba atotampos, arba įtampos pagilėjimo, ir galų gale pasirinkimas: taikos arba karo".

Paskutinio sakinio galas rodo, kad L. Brežnevas netiesioginiai grasina Vokietijai karu, jei sutartys nebus priimtos. Dabartinė Vokietijos socialdemokratinė ir liberalinė vyriausybė, kuri, matyt, Brežnevo gąsdinamakarui, iš baimės pasirašė sutartį, dabar šį Brežnevo ginklą atsuks prieš opoziciją. Tačiau Krikščionių Demokratų partijos pirmininkas ir opozicijos lyderis R. Barzel yra neseniai pasakęs, kad "juo Sovietų Rusija darys didesnę spaudimą sutartis priimti, juo su didesniu atkirčiu bus spaudimui pasipriešinta". Šiuo metu Barzel lanko Prancūzijos prezidentą Pompidou ir kitus vyriausybės narius ir neturi laiko reaguoti į Brežnevo kalbą. Tačiau opozicijos politinis spykeris W. Marx neišsigando Brežnevo kalbos ir nemato reikalo keisti opozicijos nusistatymo sutarčių atžvilgiu. Europos Bendr. Rinkos pripažinimas, kaip buvinio iš Brežnevo pusės tėra tik masalas smulkiais žuvelėms gaudyti ir propagandos triukas. Reikia tikėti, kad Vokietijos opozicija šito masalo negriebs ir kad dėl Rytų sutarčių savo nusistatymo nekeis.

Alg. Tolvydis

Solistas Stasys Baras su Australijos lietuvaitėm Melbourne aerodrome. Nuotraukoje iš kairės: Vėna Žemkalnytė, sol. Stasys Baras, Regina Bužinskaitė ir Kristina Lipkevičiūtė.

SUTIKOME BRANGIUS SVEČIUS

Ar prisimenate tėviškės sodybą ošiančių liepų pavėsy, kada buvo laukiamas retas ir brangus svečias? Ar nežiūrėta į tolumą, kad pamatyti dulkių debesiu atrūkstanti vežimą? Atpažinus, dar su didesniu nekantrumu buvo sekamas jo artėjimas. Gi atvykus -- sveikintąsi,

IGNAS ALEKNA

glamonėtąsi, šluostyta riedanti džiaugsmo asara.

Melbourne lietuviai rinkosi į Tullamarine aerodromą, kad sutikti Chicago Lietuvos Operos solistus Daną Stankaitę ir Stasį Barą su ponija, kurių laukėme kaip retų, brangių svečių, mielų užjūrio brolių. Laukiančiųjų tarpe matėme LB Melbourne apylinkės pirmininką Gabrielį Žemkalnį, koncerto Melbourne rengėją Vivą Alekną, abu su poniomis, A. Jo kūbauską ir E. Šemetienę, A. ir E. Bakaičius, L. ir J. Barkus, J. ir I. Kaunas, I. ir O. Aleknus, J. Kalnėną, A. Karazijienę ir jun. Karazijas, V. ir R. Pumpučius ir dar kitus.

Nematėme atrūkstancio vežimo, bet staiga iš dangaus nusileido didžiulis plieno paukštis. Visi su įtempimulaukėme svečių pasirodant. Ir štai, besišypsantis sol. Stasys Baras, gerai prisimenamas ir atpažįstamas dar iš jo buvusio koncerto, o šalia jo -- maloni ponija E. Barienė, vyro palydovė. Greta jų, daug kartų nuotraukose matyta sol. Dana Stankaitytė, štai ji su mumis ir taip arti... Tuoju vyko nuoširdus sveikinimasis, susipažinimas, kelionės išpūdziais dalinimasis.

Kol kas, N.Y. Times tyrinėjimu, 50% balsavusių už demokratų kandidatus per pirminius rinkimus Floridoje pasisakė, kad tikrų rinkimų metu jie gali balsuoti už... Richardą Nixoną.

Kadangi svečiams

reikėjo laukti 5 valandas iki galėjo tęsti kelionę į Adelaidę, todėl buvo pakviesti į p.p. A. ir V. Vaitiekūnų sodybą. Čia šeimininkė ir p. I. Jokūbauskienė jau laukė svečių paruošusios vaišių stalą.

Vaišių metu G. Žemkalnis pasveikino svečius A.L. B-nės ir Melbourne apylinkės vardu, o Viva Alekna -- A.L.B. Kultūros Tarybos ir jų Koncerto Melbourne rengėjo vardu.

S. Baras atsakydamas į sveikinimus visų svečių vardu padėkojo Melbourne lietuviams už gražų ir širdingą jų sutikimą ir patikino, kad jie stengsis tautiečiams nelikti skolingi savo daina.

Kalbantis su mielais svečiais, ypač mums Australijos lietuviams buvo malonu išgirsti, kad jie, nors ir pakviesti Adelaidės Meno Festivalio vadovybės (australių), tačiau pirmoje eilėje matę gerą progą susitikti su savo broliais Australijos lietuviams ir su jais, kiek laikas leis, pabendrauti. Stasio Baro teigimu, kuriam pritarė ir Dana Stankaitytė, jie visad ir visur pirmoje vietoje esą lietuviai ir pirmoje vietoje pareigą atlikti nori lietuviams.

Mums melbourniešiams, palyginus su Chidžiais dalinimasis. (Nukelta į 2 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

HIPIŲ KARALYSTĖJE

Vieną vakarą, besėdėdamas savo geropriete liaus Broniaus (Bruno) Bakšinsko puikiam naktiniame restorane Moby Dick's, kuris yra garsiajame ne tik Sydneyje, Australijos, bet ir visoje Pietryčių Azijoje, pasižymintį savo naktiniu gyvenimu, King's Cross'e ir besiginčydamas su juo kas geriau maitina ar jo vyrėjai mane, ar aš jį maitindavau pokarinės kuopos, stebėjom atvykstančius svečius. Šeiminkui, maloniai naujus žmones priimančiam, su kiekvienu pasisveikinant ir pasišnekant, prie mūsų stalo priėjo vyras ir moteris, apsirengę ispaniškais drabužiais ir, iš veidų atrodę, tikri hipiai. Gitarom pritariant, jie abu pradėjo dainuoti gana liūdnas dainas. Vėliau sužinojau, kad jiems šeiminkas yra leides, šokių pertraukų metu savo dainomis užimti svečius. Besiklausant šių dainų, man pasirodė, kad aš išgirdau kažką tai panašaus į lietuvišką melodiją. Pabaigus dainuoti ir paprašius su mumis išgerti čia populiaraus skotiško "Jono Vaikščio" -- aš pradėjau šnekėtis su vyru, turinčiu apie 24 metų. Pasirodo, jo partnerė yra zelandietė, o jis pats yra lietuvis, gana gerai kalbąs lietuviškai. Gyvenęs ir mokėsis Adelaidėje, ten baigė muzikos mokyklą, bet jau kuris laikas kaip persikėlė gyventi į Sydney, nes Adelaidė jaunam žmogui yra miręs bažnyčių miestas. Dienos metu jis dirba kaip muzikos mokytojas, kai vakarais su savo drauge dainuoja restoranuose, norėdamas sutaupti daugiau pinigų būsimai kelionei aplink pasaulį. Jo manymu, gyvenant panašų gyvenimą, garsiajame netoli King's Cross esančiame naujos ateities pažangiųjų, ypač sokių rūsies meni-

SUTIKOME SVEČIUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

cagos lietuvių bendruomenė, esant tik mažai saulelei, taip pat malonu išgirsti svečių pareiškimus, kad Chicago lietuvių kultūrinis gyvenimas yra gyvas, kuriam pavaizduoti užtenka tik svečių suminėto fakto, kad ten Lietuvių Operapastatė 15 operų, kuriomis anais laikais didžiavosi Valstybinė Opera Kaune.

Vaišių dalyvių palydėti į aerodromą, brangūs svečiai sėdo į lėktuvą, kad tęsti kelionę į Adelaidę, kur jų laukia du koncertai. Atsisveikindami tarėme svečiams geros sekmes reprezentuojant lietuvių ir iki pasimatymo Melbourne, jų koncerte, kurio taip laukiame.

ninku ir hipių priemiesyje Paddington'e yra labai įdomu ir gerai.

Nemanau, kad šis gana jaunas lietuvis būtų jau pasidaręs tikruoju hipiu, į kurių karalystę man tik per kitų hipių protekciją, teko įsibrauti, susipažinti su jais ir iš jų išgauti, nors ir labai sunkiai, jų nuomos apie gyvenimą, pamatyti pačiam juos supančią aplinkumą, jų gyvenamus kelius butus, kurie jų yra vadinami "komūnomis". Žinau tikrai, kad Sydneyje yra keletas, o gal ir ke- liolika tų tikrųjų lietuvių hipių, kurie palikę savo patogius tėvų namus, pametę mokslą, buvo sužavėti šio naujo "In" pasaulio ir su radę panašių, jau daugiau patyrimo turinčių, draugų hipių, patys pasidarė šio keisto naujo pasaulio nariais.

Jau kelinti metai kaip aš savo kasdieninė duoną užsidirbu tarnaudamas Sydneyje centriname pašte. Šioji didžiulė įstaiga yra tikras tautybių, rasų ir žmonių Babelio bokštas. Daugumoje tai yra gerai išsilavinę žmonės, savose valstybėse turėję geras tarnybas, bet dėl emigracijos atsiradę Australijoje ir išlaikę būtinus egzaminus, dirba pašte. Taip pat labai daug, ypatingai prieš Kalėdas, yra studentų, universitetų ar kitas aukštąsias mokyklas belankančių ar nebaigusių jaunų žmonių. Beveik visi ilgaplaukiai, mūsų naujojo gyvenimo kūrėjai, hipiai, atėję į paštą užsidirbti vieną kitą dolerį. Daugumoje tai sezoniniai, ilgai nebūna jaunuoliai. Bedirbant, po ilgesnio laiko, teko man truputį artimiau susipažinti, vėliau ir susidraugauti, su vienu australu, apie 23-jų metų amžiaus, buvusiu humanitarinių mokslų paskutinių metų studentu, universitetą palikusių vien tik dėl naujai gautų gyvenimo idėjų, nors vėliau, jis mano, jį lengvai galės pabaigti. Gražus aukštas vyras, ilgais iki juosmens tamsiais garbanotais plaukais, visą laiką būdamas apsirengęs jau tais tikraisiais hipiškais drabužiais, plaukus persirišęs kasdien vis skirtingais spalvotais kaspinėliais ir kiekvieną rankos pirštą papuošęs pigiais žiedais, bei ant riešo užmovęs nemažiau 20-ties įvairiausių spalvų plastikinių apyrankių, jis ilgai su manimi darbe buvo labai šaltas, pasikeisdamas tik formaliais pasisveikinimo žodžiais ir pasiklausdamas vieno kito dalyko apie mūsų darbą, nes, kaip vėliau susižinojau, trumpa-plaukiai, nehipiškų pažiūrų žmonės kaip aš, jo ir jo draugų draugystei buvo nepriimtini.

Diena po dienos, be darbo jau diskutuojant

ir kitus gyvenimo klausimus, arčiau įstengiau aš prieiti prie jo, jam papasakojant savo gyvenimą, problemas ir kita, kol vieną dieną jis pakvietė mane atsilankyti į jų gyvenamą "komūną". Didžiuliame, jau gana apleistame, sename name, gyvena jų su dažniais pasikeitimais 8 iki 10. Tarp jų būna visuomet 3-4 merginos, kurios niekuomet nedirba, kartais tik verda valgyti, bet daugiausiai, kartu su vyrais "diskutuoja" dabartinės gyvenimo problemas. Iš vyrų irgi ne visi dirba, daugiausiai, vienam atsibodus, bent kokią darbą randa kas nors kitas, nes nuomą ir pragyvenimui pagrindinį maistą, turi kas nors uždirbti. Šios naujosios hipių kartos maistas ir yra skirtingas. Beveik niekas iš jų nevalgo mėsinės dalykų, bet daugumoje didelį proteino kiekį turinčius produktus, daug vaisių, daržovių ir pan. nes jų galvojimu "senoji karta, pripildžiusi savo organizmą negyva pūvančia mėsa, savo kūną tik užteršia, todėl ne nuostabu, kad jie taip dažnai ir serga".

Kelis kartus būnant šioje, vėliau ir kitoje tų tikrųjų hipių kompanijoje ir, jiems jau igavus pasitikėjimą manimi, nors mūsų nuomonės visuomet ir skirtingos būdavo, teko plačiau išsikalbėti ir su ten gyvenančiom hipėm merginomis. Jų gyvenimas dar keistesnis ir daugiau nesuprantamas. Gyvena jos tikrai bendrą gyvenimą, nebūdamas nei kurio nors vieno vyro ypatingos draugės, nei sugyventinės. Dalinasi jos viskuo, pradedant nuo maisto, drabužių ir baigiant tais pačiais vyrais, kurių daugumoje, jos tik vardus nežino. Seksualinis gyvenimas tiek vyrams, tiek ir su jais gyvenančiom merginomis, yra labai svarbus ir jie tą viską dalinasi bendrai, be jokio pavydo, pykčio ar neapykantos. Keista, bet šių hipių gyvenime alkoholiniai gėrimai, išskyrus retkarčiais pigaus vyno, turi labai mažai reikšmės, tuo tarpu marijuana yra gana dažnai rūkoma, nors stipresnių narkotikų man neteko matyti vartojant, bet, žinoma, pasitaiko ir tas. Karts nuo karto šios merginos išskalbia vieną kitą drabužį, kad įsigu kam nors patiktų užsidėti švarų dalyką, tai jos ar vyrai galėtų padaryti, nes švara, jų manymu, nėra per daug reikalinga. O tas šių hipių gyvenime labai aiškiai pastebima, nes išsivaloma ir prasiplaukama tik tada, kai yra būtinausias dalykas. Jeigu daugumas moterų mėgsta daryti bent kokius apsipirkimus, tai šios merginos, daugiausiai gaudamos iš vyrų pinigų tik patiems būtiniausiems dalykams, nesi rūpina nei savo drabužiais, nei gražesniu atrodymu, nes tas viskas, jų manymu, yra tik laikinis gaisinimas. Teko ne

Žurnalistas yra pranašas

-- Mes užsibrėžėme aiškų tikslą ir tiesų ke- lią: tarnauti lietuvių, kovoti dėl Lietuvos laisvės, kur tik galima ir prasminga, turėti savo veidą ir tvirtą charakterį. Mes stengėmės ir toliau stengsimės būti lietuviška sąžinė, -- tokia išangine mintimi pasiekė skaitytojus žurnalas "Naujoji Vilis". 3-čias numeris vienerių metų bėgyje, redaguojamas dr. Jono Balio, A. Laikūno ir dr. B. Nemicko. Vyriausias redaktorius dr. J. Balyš.

Išanginis prasmingais žodžiais trumpai apibūdina žurnalo siekius, nušviečia dabartinę politinę pasaulio padėtį, mūsų emigracinio gyvenimo ūkanas, prūsų švaistes ir su viltimi skatina žvelgti į ateitį. Taip pat primenamos Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1951 m.

vieną kartą paklausti šių jaunų merginų ir apie jų ateities gyvenimą, šeimą, vedybas, vaikus? Bet tas viskas, dabartiniame jų gyvenime, jokios reikšmės neturi. Viena graži 22 metų mergina, pabėgusi nuo savo turtingų tėvų, provincijoje turinčių didžiulį ūkį, mane rimtai paklausė, ar aš norėčiau visą laiką tik su ta pačia moterim gyventi, bartis, sunkiai dirbti ir pan.? Jos manymu turėtų būti leista grupinės žmonių vedybos ir tik tada ji norėtų ištektėti, kad didesnėje grupėje galima būtų bendrai gyvenimo problemas spręsti, ne reikėtų tik su vienu asmeniu gyventi ir tokioje grupėje visi būtų draugai ir viską kartu dalintųsi, panašiai kaip jie daro dabar. Paklausus ką jie galvoja apie visą kitą didžiųjų pasaulio bendruomenę, kuri gyvena normalų gyvenimą ir kurių tarpe hipiškasis gyvenimo būdas nėra priimtinas? Tai būtų laiko gaišinimas, aiškino man hipiai, mums jaudintis apie pasaulio bendruomenę, kuriai mes gal ir nepatinkame, bet iš kurios tarpo vis daugiau ir daugiau narių pereina į mūsų gyvenimą, persilimdami mūsų gyvenimo principais. O kaip su religija? Nusispysoję mano draugai hipiai tik pasakė, jog šiandien tiek religija, tiek ir politinė visuomenė yra nustojusios bent kokių gyvenimo principų, sukeliančių didžiulius karus, neapykantą, žudynes, todėl ir hipių gyvenime nei religija, nei politika neturi jokios vertės ir jie save skaito tik asmeniniais, nesvarbu kur begyventų, kokia politinė struktūra būtų, jau neskaitant jų tautybės, kuri jiems visiškai nesvarbu. Gyvenimo praeitis -- istorija, gyvenimo ateitis -- mums nesvarbu, gyventi reikia šiandien, tai yra jų, hipių galvoimas, tik negalėčiau pasakyti kad jis būtų teisingas.

seime priimtos istorinės, laiko dulkių nepaliestos rezoliucijos:

1) kad komunizmo pavojus darosi ir darysis vis didesnis, jei kova prieš jį bus remiama nuolaidomis ir kompromisais;

2) kad komunistinis viešpatavimas yra sąlyga tautų ir valstybių nepriklausomybei naikinti;

3) kad visoks ideologinis giminystės ryšys su komunizmu veda į minties savarankumo laisvės ir demokratinės santvarkos naikinimą, todėl mūsų pastangos kovoje su komunizmu turi būti aiškos, griežtos ir tikslios. Taip pat nutarta nesiriboti vien politinės veiklos priemonėmis.

V. Mingėla išsamiai ir įdomiai aprašo Lietuvos Žurnalistų Sąjungos istoriją, pradėdamas nuo 1883 m. pradėjusios eiti "Aušros", toliau apie Lietuvos kūrimos laikotarpio spaudą, nepriklausomos tėvynės, ryšių su pabaltijo laikraštininkais ir iki 1929 metų. Čia randame daug pažįstamų vardų. Tęsinys bus kitame numeryje. Jis čia cituoja Iz. Tamošaičio anuo laiku nurodytus laikraštininkų idealus, būtent:

"Žurnalistas yra pranašas. Ir jo misija yra tikrai pranašiška. Jis gyvena dabartyje ir dabartimi, tačiau jo akys visad atkreiptos į ateitį. Jis nuolat skelbia Kudirkos: pakilk, pakilk, pakilk! Jo visa žmogiška esmė eina į sursum corda. Žurnalistas, gyvendamas šioje žemėje, visus kelia į idealizmo dausus".

"Žurnalistas yra tautos auklėtojas. Jis blogiu piktinasi, o gėriu žavi. Jis gyvenimo negeroves nupeikia, o gyvenimo teigiamas puses ir padanges kelia. Žurnalistas pirštu prikišamai rodo kelius, kuriais tauta turi eiti. Jis moko gėrio, grožio ir tiesos."

"Kilni žurnalisto misija jam uždėda labai atsakingas pareigas. Nenorėdamas iš mokymų išgirsti -- medic, cure te ipsum -- žurnalistas turi būti su augės su gėriu, sugrožiu ir tiesa. Tarp žurnalisto ir gėrio, tarp žurnalisto ir grožio, tarp žurnalisto ir tiesos neturi būti ne tik tarpo, bet ir plyšio. Juk

tarpa arba plyšys sudaro tai, kas paprastai gyvenime yra vadinama dvilypumu, farizėjizmu. Žurnalistas turi būti tikslus žmogus, kuris sako ir rašo tik tai, ką jis galvoja, o daro tik tai, ką jis rašo."

Naujoje Viltys plačiai aprašyta "Vatikano politikos sutemos" ir jo daromos politinės klaidos nurodant, jog visos to išdava yra Vatikano noras sėdėti ant dviejų politinių kėdžių, kas ateičiai neišeis tikintiesiems į gerą.

K. Škirpa pateikia pluoštą istorinių dokumentų apie 1941 m. sukilimą. Dr. B. Nemickas išsamiai aprašo Rusijos - Kinijos kivičą, kinietiško komunizmo išsivystymą ir santykius su Sovietų Rusija. Juozas Jurevičius paminė a.a. Juozą Bačiūną paskirdamas jam 18 puslapių ir jo paminklo atidengimo progą ALTS-gos pirm. T. Blinstrubas žodis.

Naujai išleistų knygų skyriuje rašytojo J. Gliados recenzija E. Čekienės knygos "Kad ji būtų gyva". Toliau eina ginčas dėl rezistentinių romanų, recenzijų rinkinys apie V. Alanto romaną "Pragaro prošvaistės", ALTS-gos seimas Philadelphiaje ir priimtos rezoliucijos, rodančios kelių ALTS-gos veiklų. Išsamiai ir nedviprasmiškai nagrinėjamos Lietuvos ir išeivijos lietuvių politinės ir kultūrinės problemos bei tarptautinės politikos įvykiai daugiausia dėmesio skiriant JAV. N. Viltis nepamiršo ir jaunimo Korpi! Neo-Lithuania veiklos, o taip pat ir kitos mūsų spaudos.

Žurnalas 120 psl. Leidžia Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Gaunama šiuo adresu: 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Kaina 2.50 dol.

E. Čekienė

ATSIŪSTA PAMINETI

• GANA TO JUNGO. Kipras Bielinis. Trečias ir paskutinis Kipro Bielinio atsiminimų tomas, išleistas Kipro Bielinio ir Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondo lėšomis New Yorke 1971 m. Viršelis Kestučio Čerkečiūno. Spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Tiražas 500 egz. Knyga 492 puslapių, kaina nepažymėta.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIŠ,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

SIZIFO DARBAI

Sovietiniai propagandininkai įnyko skelbti, kad kolchozinis darbas pasiekė savo mechanizacijos viršūnę. Čia pompastiškai lyginamas Nepriklausomos Lietuvos ūkis. Esą, anais laikais žemėdirbta su arkliais, dabar kolchozas pilnas mašinizacijos. Pagrindinė šios propagandos klaida ir apgavystė paslėpta dvidešimt penkerių metų "nepastebėjime". Kiekvienoje valstybėje prieš dvidešimt penkerius metus žemės ūkio formos buvo kitos. Tas ilgokas laiko tarpas visur pakeitė žemdirbystės vaizdą. Industrializacija pakeitė ir Amerikos agrikultūrinį vaizdą. Ypatingos gi nuostabos nusipelnė šalys, iškentėjusios karo destrukciją. Tai Vakarų Vokietija, Austrija ir kt. Šių valstybių ūkis industrializuotas. Nauji ateikimai išmintingai suderinti su seno ūkio praktika ir tradicija. Ūkio produkcijos intensyvumas pasiekė stebėtinus rezultatus.

I nuo karo nukentėjusių ir nualintų valstybių eiles aišku įeina ir okupuotos Lietuvos teritorija. Išviršiniai stebint, atrodo pasikartoją paveikslas, kuris buvo susidaręs Lietuvoje po Pirmojo pasaulinio karo. Tada išmintingai vedamoji žemės ūkio politika per vieną dešimtmetį pripildė Lietuvą žemės ūkioproduktų, kurių pertekliui reikėjo ieškoti užsienio rinkų. Kaip gi dabar, po žemės nusavinimo katastrofos, po ūkininkų luomo sunaikinimo?

Dvidešimt penkeri metai išviršiniai pakeitė jaukų Lietuvos gamtovaizdį. Landšaftas tapo panašus į amerikonišką, kur Nebraskoje ar Iowoje išplito industrinės farmos, specializavusios auginti tam tikrus paskirus agrikultūrinius sektorius. Lietuvoje į tą amerikinių farmų imitaciją komiškai įsirižė privatininkų sklypeliai, vienintėlis vergų pragyvenimo šaltinis. Tai įrodymas, kad ekonominis didžiulių žemės junginių nėra ekonomiška išavinimas ir nerentabilus produkcijai. Tokioms sąlygoms esant negalėtų egzistuoti laisvasis ūkis, čia gali tačiau, sovietinėje santvarkoje, vegetuoti priverstinis kolūkinis šelminikavimo principas. Tas principas: bus lažininkas, bus ir lažas!

Kaip ir anksčiau, dvaruose, lažininkai ra-

ginami dirbti, baudžiami nespirtūs ir šiek tiek respektuojami spartesnieji. Žemės ūkio specifika pritaikyta teoretiškai atrastas principas: žemė yra fabrikas! Bet toks principas yra fikcija. Perdaug yra faktorių, kurie rodo, kad žemės ūkis turi savo specifinius ir su fabriku nesulyginamus bruožus. Žemės ūkis yra labai individuali darbo šaka, kuri atremta į iniciatyvą ir meilę dirbamai žemei.

Tų elementų stoką pagimdė albes problemų, kurių kronikai skirti sovietinės spaudos puslapiai. Iš "Valstiečių laikraščio", iš "Tiesos", iš "Komjaunimo Tiesos" skamba graudūs visokių nesėkmių ar apsilaidimų verksmai. Bet kartais pompastiškai giriasi lažininkų iniciatyva.

Taip, "Komjaunimo Tiesa" š.m. vasario 24 d. laidoje aprašo "Aušros" kolūkio (Kauno rajonas) komjaunuolio ir komjaunimo suvažiavimo delegato Vytauto Azarinsko nuopelnus. Tai darbštus ir išradin gas jaunuolis, traktorininkas. Jo nuopelnai ... nuolatinė kova su skandalintai irstančia, gabalais lūžtančia kolūkio mašinierija!

Reikia dirbti, reikia kelti išdirbio indikatorių, bet... "sulūžo pakrovėjo posūkio mechanizmas".

Dėl to lemtingo lūžio stovės visa eilė kitų mašinų. Puolė į sandėlius -- tokios dalies atsargos nėra! Puolė į dirbtuves -- dalys netinkamos. Tada nagingas jaunuolis nuima nuo vieno agregato reikiamą dalį ir įmontuoja ją kur reikia. Tai, sovietinio gyvenimo sąlygose yra nuopelnas, apie kurį rašytina pirmame laikraščio puslapyje.

Į Azarinsko nuopelnų sąskaitą įrašomi ir anksčiau buvę panašūs atsitikimai, kurių pagrindas tačiau glūdi visuotiniame sandėliavimo apsilaidime, mašinizacijos nepatvarume, darbo nerūpestingume ir atkištiname požiūryje į savo dirbamą žemę. Nesibaigiantis metų metais tokių "žygdarbių" aprašymas liudija, kad sovietinis kolchozas efektingai pripildytas "sizifo darbais".

Sizifas gi ritino į kalną akmenį tiksliai tam, kad akmuo atgal nuriedėtų.

Skaityt ir platinkit
DIRVĄ

Mums rašo

160,000 IR VYTIS

Buvo kadaise lemtingi lietuviškai idėjai metai, kada nakties glūdimyje rusų žandarai nuskobė su kaltais "Lietuva tėvynė mūsų" žodžius iš daktaro Vinco Kudirkos granitinio paminklo.

Dabar, iš ok. Lietuvoje išleisto vaizdų albumo "Tėviškė" žiūrį j mus buv. Lietuvos banko rūmų atvaizdas. Rūmų fronte, aukštybėje ties įėjimo durimis buvo skulptūrinė grupė, vaizduojanti lietuviškojo gyvenimo pagrindą -- ūkininkus, su simbolišku skydu. Ant skydo buvo Gedimino stulpai ir Vytis. Iš nuotraukos albume aiškėja, kad Vytis rūpestingai nuskobtas nuo simbolinio skydo...

Pirmasis lietuvių jaunimo kongresas savo simboliu ženklu turėjo visiems lietuviams šventą ženklą, dėl kurio savanoriai ir laisvės kovotojai aukoją savo gyvybes -- Vytį. Iš istorijos gelmių burės aplink save tautos mases, Vytis ženklinio savo nemarų testinumą netgi išėivijos jaunimo sambūryje. Viso laisvojo pasaulio lietuvių jaunimas bursi po Vyties ženklu, gąvinosi to ženklo įtaką ir darė atitinkamus sprendimus.

Antrojo pasaulinio lietuvių jaunimo kongresui parinktas ženklas, kur, deja, nėra Vyties. Pirmojo kongreso precedentas ir garbės pareiga atmesta. Pasukta apgailėtino internacionalizmo keliu. Vytis išskaptuotas ir išmestas. Kadaise skobė iš V. Kudirkos Himno tekstą, dabar išskobė Vytį iš buv. Lietuvos banko skulptūrinės grupės. Vytis užgintas ok. Lietuvos buitje. Už Vyties paveikslą iškabiniama privačiame kambaryje skirta kelionė į naitkinimo stovyklas...

Antrojo pasaulio lietuvių kongreso ženkle sugriauta Pirmojo kongreso tradicija. Vyties nebėra. Vyties vieton įvilktas internacionalinis simbolis -- karvelis!

Vardan kurių sumetimų, visuomenė nori žinoti, taip pasielgta? Kuo nuvalkiotas marksistinių grupių karvelis vesternis už nemarų lietuviams Vytį? Kuo išraiškesnis tas karvelis? Kokias gilesnes, h u m a n i škesnes idėjas tas nelemtas balandis reiškia kongreso rikuo-tojams?

Renkasi, telkiasi pasaulinin kongresan tas jaunimas, kurį pro bombas, karo siaubą ir vargus tėvai gelbėjo nuo raudonojo vėžio. Su lietuviškų simbolinių ženklų vaizdais akyse, tėvai globojo tą jaunimą neišvaizduojamai sunkiose aplinkos sąlygose, kad tik, jiems išlikus, būtų tęsiama ir gilinama pilnutinės lietuvių vybės karta.

Tais pat idealistiniais sumetimais ir 160,000 dolerių suma neišgąsdino tėvų ir rėmėjų. Bet... aukoti ir rinkti tuos dolerius už... Vyties išmetimą iš kongreso ženklo?!

Apsigalvokime, kol dar nėra vėlu.

Alg. Dainius

RED. PASTABA: Patyrimas, kad Jaunimo kongreso komitetas savo posėdy kovo 18 d. balsų dauguma atsisakė nuo kongreso ženklo -- balandžio ir nutarta palikti Vytį.

NEIŠVARDINO VISU...

Š.m. kovo 1 d. Dirvos laidoje, straipsnyje "Būkime veiklūs nariai", p. E. Čekienė yra pareiškus, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos nariai aktyviai "dalyvauja Lietu-

PALAUDOTAS LITUANISTAS DOMAS VELIČKA

Per dažnai pradėjo gausi bažnyčių varpai, pranešdami lietuviams liūdną žinią. Per dažnai vienas po kito išsiskiria iš gyvųjų tarpo aktyvūs lietuvių būsūgdytojai. Š.m. kovo 18

pirmadienį 8 val. vak. Donaldas Petkauskas laido tuvių koplyčioje (2533 W. 71 St., Chicago, Ill.) Atsisveikinimą pravedė to paties Instituto sekretorius, studijų meto neperski

nimą mylėti savo kalbą ir kraštą. Pažadėjo ir toliau remti Instituto pastangas. Velionio Domo netekimas yra labai didelis smūgis Institutui.

Chicagos Aukšt. lituanistikos mokyklos direktorius J. Masilionis velionį Domą prisiminė kai dar dirbo mokykloje ir nuo 1952 metų nebuvo praleidęs nė vieno šeštadienio. Velionis buvo tiesus ir sąžiningas. Pirmasis atėidavo į pagalbą, ką pasižadėdavo, tai ir ištesėdavo. Reikėjo mokyklai vadovėlių, pats pirmas stvėrėsi darbo ir kitus ragino. Skatino mokinius rašyti ir redagavo jų metraščius... Nebereikalo jo mokiniai ir studentai sudaro garbės sargybą. Karavanas neturi sustoti -- jaunimo švietimo darbas ir po mūsų neturi sustoti, tai buvo velionio darbo ir gyvenimo tikslas. Jo mokiniai jau yra lituanistinių dalykų mokytojai, jaunimo skyrių redaktoriai, laikraštininkai.

Absolventų vardu velionį Domą Veličką atsisveikino Donelaičio mokytojas G. Aukštuo-lis, o mokinė Rima Janulevičiūtė paskaitė Bernardo Brazdžionio eilėrašį "Tu išėjai".

Instituto globėjų - tėvų Jėzuitų - vardu labai prasmingą ir nuoširdų žodį tarė Jaunimo Centro direktorius kun. Borevičius S.J.

Atsisveikinimo vakaras baigtas muzikine dalimi, kurią velionis labai mėgo ir brangino.

Velionis Domas Velička palaidotas kovo 21 d. iš Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios, lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Dideliame skausme liko žmona Elena ir duk-tė Asta su vyru.

Ilsėkis ramybėje didysis lietuvių jaunimo švietėjas.

A. Juodvalkis

SOKIŲ ŠVENTĖS TALKININKAI

Kaip jau žinoma, šiais metais liepos 2 d. įvyksta Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-toji Tautinių Sokių šventė. Į šią šventę Chicago suvažiuos ne tik iš Amerikos įvairių miestų, bet ir iš kitų pasaulio kraštų jaunimas.

Atvykstančiam jaunimui reikalingos nakvynės vietų bei transporto priemonių, k. a. paimti juos iš aerodromų arba kitokių stočių ir atvežti į jų apsištojimų vietas. Taip pat juos reikės nuvežti į generalinę repeticiją ir į pačią šokių šventę. Tam reikalui reikalinga Chicago lietuvių visuomenės talka.

Sokių šventės komitetas kreipiasi į jus mieli chie-giečiai ateiti talkon. Kas gali priimti globon į savo namus atvykstančius šokėjus, prašome neatidėliojant pranešti: Kasperas Radvila tel. RE 7-5436 ir Kostas Januška tel. 434-0582. Galima skambinti visą dieną.

Be to, labai reikalinga bus automobilių transportacijai. Taip pat prašoma, kas sutiktų su savo automobiliu ateiti talkon.

A. A. Domas Velička

d. labai ankstyvą rytą staiga iš mūsų tarpo išsiskyrė žinomas lituanistas, Pedagoginio Lituanistikos Instituto ilgametis direktorius Domas Velička. Iš vakaro pasirodė paskaitoms, susidėjo visą medžiagą į portfelį ir nuėjo poilsui, kaip pastaruosius 20 metų darė. Nenujautė, kad ryto nebesulauks ir daugiau jo koja Jaunimo Centro slenkščio nebeperžengs.

Atsisveikinimo vakaras įvyko kovo 20 d.

vos laisvinimo veiksmų eilėse: VLIKo, ALTo, ir BALFo centriniuose organuose ir vietos skyriuose bei komitetuose". Su straipsnio autorės teigimu pilnai sutinku. ALTS-gos narių įnašas į išėivijos ietuvių gyvenimo ir Lietuvos laisvinimo veiklą yra nepaprastai didelis ir jį labai vertinu. To negali paneigti nei ALTS-gos ideologiniai opo- nentai.

Aukščiau pacituotame sakinyje ir visame straipsnyje pasigendu p. Čekienės užsiminimo apie ALTS-gos narių aktyvų įsijungimą į JAV LB Centro Valdybos ir bendruomeninių vienetų veiklą. Asmeniškai turiu progą stebėti ALTS-gos narių inž. Vincento Gruzdžio ir Petro Mitalo veiklą JAV LB Centro Valdyboje. Jų pasiaukojimas ir indėlis bendruomeniam darbiui yra didžiulį vertinamas ir jiems priklauso visos lietuviškos visuomenės padėka. Malonu juos matyti šalia darbo bendruomenėje atiduodant duklę ir ALTS-gai -- veikiant apygardos ar vietinio skyriaus ribose. Savo veikla P. Mitalas ir V. Gruzdys sekmingai eina didžiojo išėivijos tautininko ir bendruomenininko J. Bačiūno pramintais takais.

Algimantas S. Gečys

ATENTATAS PRIEŠ DIDŽIUOSIUS (7)

ŠNIPAS SEKA ŠNIPĄ...

Dar prieš Schulzei-Hothus 1940 m. atvyksiant į Teheraną, čia atvyko du SS Franz Mayr ir Roman Gamotha, kurie, padedant Vokietijos ambasadoriui, greit susirado Teherane darbą, kaip techniški patarėjai Nouvel Iran Express bendrovėje, paskui navigacijos bendrovėje, geležinkelio statyboje ir radijo stotyje. Sąjungininkams užėmus Iraną, Gamotha pabėgo į Turkiją ir grįžo Vokietijon, bet Mayr pasiliko krašte. Jis laisvai kalbėjo persiškai ir turėjo plačius ryšius iranėčių politikų tarpe.

Japonijos ambasadorius, kuris dar pasiliko metus laiko po okupacijos, jam davė pinigų ir radijo siųstuvų. Tačiau greit Mayr išitinko, kad japonų radijo aparatai netinka tolimos distancijos pranešimams ir susisiekimą palaikė per Turkiją.

Jo buvimas Irane vokiečiams buvo naudingas už bet kurį kitą agentą, nes jis turėjo įtakos politiniuose sluoksniuose. 1942 metais jis susirio su Meliyoun-i-Iran ultra nacionalistine grupe, kuri buvo provokiška. Jis buvo intymus draugas ne tik parlamento atstovo Nabiboullah Nobakht, bet ir labai įtakingo gen. Zahedi.

Anglų žvalgyba žinojo apie generolo provokiškus jausmus ir kokių vaidmenį jis vaidina formuojant provokiškus elementus, bet CICI (Counter Intelligence Corps Iran) taip pat žinojo, kad jis remiasi ne tik politine grupe, bet užpakaly jo stovi visa armija ir gali pasitikėti dideliu skaičiumi karininkų.

Nei policija, nei armija nedrįso areštuoti gen. Zahedi ir anglai nematė jokių priemonių kaip jį neutralizuoti.

Bet pats gambiausias britų agentas Fitzroy MacLean nieko apie tai nežinojo ir dėl to nesi-jaudino. Atvykęs į Iraną, jis tuoj prisistatė pas britų konsulą prašydamas gen. Zahedi adresu, paprasčiausiai, lyg tai būtų kokia vaistinė už kampo. Per kelias sekundes jis sugalvojo veiklos planą. Būtent, apsirėngęs britų generolo uniforma, jis išpės Zahedi, norįs jam padaryti mandagumo vizitą. Ir kai bus viduje, ras būdą

kaip Zahedi ištraukti iš jo tvirtovės.

Pranešęs savo projektą britų štabui Bagdade, laukė "žalios šviesos". Atsakymas buvo gautas už dviejų dienų. Viršininkai sutiko su planu tik su viena pastaba, kad jis, būdamas kapitono laipsnyje, negalės užsidėti generolo uniformos, bet jam duos tikrą generolą, kurį jis galės panaudoti kaip masalą. Tačiau tas nesukliudė MacLeanui įvykdyti planą ir pagrobti generolą Zahedi su pagalba Laurence Lockhart, įrėmus revolverį į šoną, įsisodinti į automobilį ir išgabenti, kol iranėčiai karieiviai iš nustebimo atsigavo.

Laike kratos Zahedi bute atrasta įrodymų, kad jis ne tik ruošė konspiraciją prieš Teherano vyriausybę ir okupacinę vadovybę, bet su vokiečių agentų pagalba buvo juodosios rinkos ir opiumo prekybos vyriausias šeimininkas.

Areštavus patį geriausį bendrininką, vokiečių agentus, ypač Mayr, statė labai sunkion pozicijon ir jis iš Ispahan persikėlė į Teheraną, kur jautėsi saugiau. Prieš tai jis išsiuntė į Berlyną S.O.S. telegramą, reikalaujamas naujų radijo siųstuvų ir operatorių. Pagaliau iš Ankaros gavo laukiamą atsakymą: Schellenberg atsiųsias agentų, pinigų, ginklų ir radijo siųstuvų. Buvo nurodyta laikas ir vieta, kur visa tai bus nuparaičiuota.

Walter Schellenberg turėjo rimto pagrindo domėtis Irano įvykiais ir Mayr turėjo laimės pasiųsti telegramą kaip tik tuo momentu, kai SS špionažo viršininkas pradėjo organizuoti operacijos planą Iranui.

Dirbdamas keturiolika valandų per dieną, Schellenbergas turėjo vargo iš ryto atsikelti, bet jis nepraleido nė vieno rytinio pasijodinėjimo su admiralu Canaris.

Schellenberg turėjo didelę simpatiją Heydrichui, buvusiam RSHA viršininkui ir jam žuvus, stengėsi visomis priemonėmis užimti jo vietą tarp adm. Canaris draugų. Bet abu vyrai viens kitą nuolat stebėjo.

Adm. Canaris prieš Heydrichą turėjo šanta-

žinę medžiagą, jo žydišką kilmę, bet jis nieko kompromituojančio negalėjo rasti prieš Schellenbergą. Didelė byla apie jo seksualinį šlykšumą nebuvo tvirta medžiaga, kad galėtų šantažuoti.

Paskirtas RSHA šeštojo biuro viršininku, Schellenbergas svaajo, kaip po savo valdžia paimti ir karinį špioną, bet tam reikėtų likviduoti admiralą Canaris.

Belaukiant patogaus momento, jis stengėsi palaikyti su admiralu kuo draugiškiausius santykius, stengdamasis išgauti naudingų žinių. Canaris visad mielai atsakydavo į savo "jauno draugo" klausimus, saugodamasis, kad koks neatsargus žodis neišspruktų iš lūpų, kurių Schellenbergas galėtų prieš jį panaudoti. Tai buvo tikras katės ir pelės žaidimas.

Agento Ernesto Mererio keistas atvejis buvo priežastimi pasikalbėjimo. Tikrumoje tai buvo nesupratimas, kad pagrindinis Abweh-

ro agentas Irane buvo ne Vokietijos pilietis. Jo sugebėjimai ir neišaiškinta priežastis kodėl sutiko dirbti vokiečiams, dar daugiau intrigavo šį reikalą.

Tad dabar, gavęs iš Franz Mayr SOS telegramą, Schellenberg prisiminė, kad Abwehr Irane turi puikų agentą, bet jis negalėjo sauleisti, kad būtų antroje vietoje po Abwehr. Jis davė įsakymą "sabotažų" skyriui, kuriam vadovavo Otto Skorzeny, Irane išsodinti didelę parašutininkų grupę dar prieš mėnesio pabaigą ir paskambino Dr. Winfredui Obergui Miunchene, kad tuojau pat pas jį atvyktų į Berlyną.

Obergas buvo vienas jo geriausių "nepriklausomųjų" agentų, tai yra šnipas, kuris šnipinėjo kitus šnipus. Schellenbergas įvairiuose kraštuose buvo pasodinęs savo patikimus žmones, kurie nepriklausė vietinėms sekcijoms ir jų misija buvo stebėti kai kuriuos asmenis. Dėka šios sistemos, jis galėjo turėti stiprią kontrolę visus savo ir kitų žinybų agentus. 1943 m. tokių "nepriklausomųjų" agentų jis turėjo du šimtus.

(Bus daugiau)

Los Angeles, Calif.

Milziniška sovietinė propaganda

Naujoje meno galerijoje, kuri yra netoli miesto centro, atidaryta "Soviet Union Arts and Crafts in ancient times and today" paroda. Tai kelių šimtų eksponatų paroda, kultūrinių mainų titulu atgabenta iš Sovietų Sąjungos į JAV. Paroda, savė debutui, buvo pasirinkusi Washingtoną, kur ji praėjo, atrodo, be didesnio efekto. Dabar, lyg renkant prezidentinių būstinių vietoves (viena Washingtone, kita prie Pacifiko) įkurdinta Los Angeles mieste. Propagandos sumetimais porą dienų savaitėje lankytojai įleidžiami be mokesčio.

Didžiulis foje paverstas grubiausios komunistinės propagandos įrankiu. Lankytoją pasitinka didelis Kosyginos portretas, greta ir jo posakiai apie "tautų draugystę". Nuo lubų plėvuoja raudonoji vėliava su auksiniais kūju ir piautuvu. Centre gi rėžia lankytojo akis V. Lenino posakis "menas priklauso liaudžiai". Atsargumo sumetimais neleidžiami žmonės su portfeliais ar kuriais pundeliais. Negalima fotografuoti. Lankytojų tarpe aiškiai maišosi sekliai, įtartina apžvelgia žmonės. Publika gana švari. Tai hollywoodiško tipo liberaliai. Pasitaiko ir hipinio linkio žmonių.

Parodą leido organizuoti Los Angeles majoro Samo Yorti egzekutyvas, miesto valdybos narių sutikimo negavus. Plačiai pasireiškęs prezidento rinkimo kompanijoje Sam Yorti, savo beviltišką klounadą New Hampshire ir Floridoje, baigė Kalifornijoje, glebėsčiodamasis su sovietinės parodos pareigūnais. Po priėmimo miesto valdyboje, savo helikopteriu atskraidino juos į muziejų ir pasakė atidarymo kalbą, kur pranašavo sovietų ir amerikiečių susibiuliavimą po meno skraiste.

Parodos eksponatai susideda iš istorinių objektų, iš pat žilos bet ne rusiškos senovės. Tai bronzinės skitų iškaskenos, dažnai iš prieš-krikščioniškos eros. Paskui seka rusų istorijos senienos. Tai religiniai objektai, išplėsti iš cerkvių ir sudėti muziejuosna. Čia figuruoja keliai, liturginiai drabužiai, ikonos, kryžiai. Tai vis istorija. Iš dabartinių rodymų meniškųjų amatų objektų labai daug audinių, savotiškų gobelenų, medžio, kaulio, drožinių. Sagos, sagtys, apyrankės, apykaklės ir kt. sudaro ilgą objektų eilę. Demonstruojamas savotiškai pridengtas propagandos filmas. Mirkčioja skaidrės, rodančios prezidentus istorinius pastatus.

Eksponatų tarpe yra objektai, kurie atstovauja

J. GRAUDA

Apie lituanistinę semantiką

Nevisi gali studijuoti lituanistiką bei lituanistinę semantiką Kapsuko universitete. Vieniems Akiračiai duoda rekomendacijas, bet Kublius nepriima. Kitiems Bimba kište kiša rekomendacijas, bet rekomenduojamieji skaityti nemoka. Tad, kad vežimas riedėtų per gruoblėtą gruodą, stengiamės stvertis už mažmenų. Duodame studijų problemomis suidomintiems tautiečiams minimumą lituanistinės semantikos, kaip ji atrodo natūraliose kalbos vystymosi sąlygose, kur savo raudonų pieštukų nekiša visokie cenzoriai ir korektoriai. Iš viešumos išrauti perla pasiekė mus via Šluota.

"Į mano mostą vairuotojas tik uždūmino ir buvo pagautas svetimame rajone su išgėrimo ženklais.

Aš 30 metų niekur nesusitėpęs rankų išdirbau pečkuriu ir tokio naktinio paukščio kaip mano žmona šert po vienu stogu neturiu sveikatos. Prašau mano aukščiausiai parašytą pareiškimą dėl skyrybų patenkinti ir paslėpti, nes po pirmo pareiškimo nevaldau visos kairės rankos.

Prieš perkeltant penimus galvijus, karvidėse turi būti atliktas pilnas remontas, kad rudenį prireikus per keletą dienų būtų galima iškelti galvijų prieauglį, išbaltinti ir uždaryti nakčiai karves.

Nuo savo ankstyvesnių parodymų tardymo organams atsisakau, nes tą naktį buvau po biuleteniu ir apie sandėlio gaisrą sužinojau tik per dūmus, o ne per K-iene.

Kadangi pil. P-iene serga chornišku radikulitu, rekomenduojau skirti jai darbą, kuris nebūtų su sijęs nei su stovėjimu, nei su sėdėjimu.

Alkoholis -- pikčiausias visos žmonijos priešas ir jį be reikalo vartojant net blaivas žmogus nukrinta be sąmonės.

Ant vieno bilieto gali aiti du.

Saviveiklininkai minėtą kavalkėlį atliko sudideliu įkvėpimu ir profesionaliai.

Pranešame, kad birželio 29 d. bus tikrinama miesto gyventojų, turinčių karves, sveikatą. Gyvulus prašome nuvesti į miesto turgavietę.

Smulkus grobstymas neapsimoka.

Čia paslėptų darbų aktas.

Gėriau aš ir dar kai kas, bet jau nebeprisimeinu, nes buvau gatavas. Patekau į miliciją. Po kiek laiko mane išleido, nuėjau į miestą, išgėriau dar, grįžau į miliciją, bet mane už girtumą uždare.

Pilietis darbą atlieka patenkinamai. Darban stoja neblaiviam stovyje."

okupuotą Pabaltijį. Nors JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sovietinę valstybę, šie objektai nesivaržo skelbti: Lithuanian, Estonian, Latvian SSR! Pav., Sagei iš gintaro pridėtas aiškinimas: Z. Matskeviciene, Klaipėda, Lithuanian SSR. Sidabru inkrustuota sagtis: K. Toleikis, Kaunas, Lithuanian SSR. Pin — E. Sinušene, Klaipėda SSR. Vilnių atstovauja Zinaida Kolpakova su audiniais — Vilnius, Lithuanian SSSR. Panašiu būdu pristatomi ir kiti baltiškųjų vietovių menininkai.

Pirmieji šią propagandinę parodą piketavo lietuviai. Piketas buvo efektingas, nes trys stambiausios televizijos stotis nufilmavo ir rodė tos pat dienos vakare ir kitą dieną savo kronikoje. Ž. Brinkienė davė ir gerą išsamų interview. Nuotraukos tilpo ir plačioje spaudoje. Vėliau atskubėjo žydai ir ukrainiečiai, šie parodė ir savo temperamentą piketo metu. Buvo policijos apsauga. Tačiau, atrodo, piketuotojai nebuvo konsoliduoti ir tai pamažino efektą.

Lietuviai iškėlė sumanytą kreiptis į teismą su pra-

šymu uždaryti parodą, nes miesto vykdomieji organai (S. Yorti) be miesto valdybos narių leidimo leido miesto centre įsikurti brutaliai komunistinei propagandai, Nesilaikyta miesto pareigūnų subordinacijos, eikvojami mokesčių mokėtojų pinigai, atliekamas pragaistingas Amerikai darbas. Rezultatai šio projekto, tuo tarpu, dar nežinomi.

Ši paroda keliaus ir per kitus Amerikos didmiesčius. Kr.

VERTA DĖMESIO

Kas nori ilgiau gyventi, turi ieškoti geresnio klimato. Toks klimatas yra Kalifornijoje, Santa Monica. Jeigu norėsite įsigyti namą, tai jus RŪTA INC. pastatys pagal jūsų pageidavimą ir geresnėmis sąlygomis negu kas kitas. Prašome įsitikinti. RŪTA INC. 3002 Santa Monica Blvd., Santa Monica, Cal. 90404.

MACHINISTS
Lathers, horizontal mills, radial drills,
for work on heavy equipment.

TOP WAGES
PLENTY OF OVERTIME
2 SHIFTS - BENEFITS
PRODUCTION TOOL CORP.
1229 E. 74TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60619
312-288-4400 (52-55)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KAZYS KARPIUS TAUTINIO ROMANTIZMO LIEPSNOSE

Jo ALPĮ atskleidus: mintys apie autorių ir skaitytoją

(2)

BALYS AUGINAS

AMERIKOS lietuvių spietynė vienas tokių rašytojų, atidavęs savo kūrybines jėgas ir gyvenimo tikslą savajai tautai ir Lietuvai, dirbęs jos gerovei, tėvynės meilės vedamas -- yra Kazys Karpius, "Alpio" autorius. Jaunas atvykęs į šikrą, užuot pasinėręs į materialistinio, geresnio gyvenimo srautą, užuot leidęs laisvalaikio valandas smuklėse ir tavernose, jis rūpinasi savo mokslu, išsilavinimu, apsiškaitymu ir savišvieta. Tam skiria visą nuo duonos pelnyto atliekamą laiką. Jau tada Karpius suprato, kad tėvynei reikia išsilavinusių, šviesių -- moksle ir gyvenime išprususių -- sūnų. Vakaraus baigęs aukštesniąją mokyklą, vėliau lanko universitetą. Išmokęs kalbą, gauna spaustuvininko darbą. Kad būtų arčiau rašto ir knygu! Vėliau leidžia ir redaguoja tautiniai susipratusių ateivių įkurtą "Dirvą", pats rašydamas tautiniais klausimais, leisdamas savo parašytas knygas, kurių pirmoji išvydo spaudos šviesą 1915 m.

Ano meto lietuviškoje išelvių istorijoje, Karpius buvo garsiausias, produktyviausias rašytojas. Jis yra miręs savo plunksnų įvairiausių žanrų rašalą: rašęs dramų, kūres eilių, liaudies populiarizacijos knygų, monografijų, istorinių apysakų...

Mums jis įdomiausias savo istorinėmis apysakomis, populiariai nepretenzingai ir suprantamai ano meto vidutiniam skaitytojui

parašytomis. Nepamirškime, kad anais laikais -- prieš pirmąjį pasaulinį karą ir pirmaisiais pokario metais -- vietinių ateivių būta ne per didelio išsilavinimo. Čia pat vietoje tarp lietuvių ir lenkų nuolat eidavo ginčai ir kovos dėl tautiškuo, dėl tautinio sąmoningumo. Lenkai, kaip vyraujanti mažuma, nuolat kėsindavosi į lietuvių, tempdami lietuvių į savo tautinį bučių, laikydami juos jau nesniais savo valstybės (istorinės) broliais. Spaudimas kartais būdavo ypatingai stiprus, jog daugelis neišlaikydavo, prisirašydami lenkų bendruomenėn ir lenkiškon parapijon.

Lietuvių emigrantų tarpe anuomet vyravo tik išimtinai verstinė lektūra. Verstiniai skaitiniai -- daugiausia versti iš lenkų ir anglų kalbų -- žلودavo tik rąjį Lietuvos vaizdą ir -- kas svarbiausia -- pačiuose lietuviuose su keldavo menkavertiškumo pajautą, ypatingai santykiuose su svetima tautais. Karpius siekimas -- kad lietuvis skaitytojas gautų žinių apie Lietuvą iš lietuviškų šaltinių, nes pats buvo patyręs, kaip svetima tautai visai žaloja ir iškraipo mūsų istoriją, piešdami lietuvių prasimanymų spalvą.

Kaipo būdingą pavyzdį galėtume duoti Henriko Sienkevičiaus romanus. Savo istorinėse trilogijose "Tvanas" ir "Ugnis ir kalaviją", šis lenkų rašytojas savo veikalo tipologijoje nevengia įrikiuoti ir lie-

tuvi veikėją. (Gal tuo norėdamas "sutvirtinti" lenkų - lietuvių broliškumą?) Tačiau visi jo vaizduojamieji lietuviai tendencingai nuspalvinami. Jie anaipatol neprilygsta "riteriškiam" lenkam! Jie yra piešiami ironiškai tepuku: pasižymi geroka doze kvailumo, iš kurio ir autoriui ir skaitytojams būna gardaus juoko. Vienas tokių didvyrių -- lietuvis Pamušpentis -- nors ir parodytas su dideliu fiziniu pranašumu (jis yra milžiniško ūgio, stiprus, puikiai valdąs kalaviją) -- tačiau smegenų atžvilgiu -- nuskriaustas: jis kvailokas ir, išskyrus savo beprotišką drąsą, yra be ypatingų dvasinių vertybių. Ir apysakoje jis eina juokdario pareigas.

Kaip žinome, ir visi lenkų istorikai (su garšiuoju Dlugošu priešakyje) mūsų tautos istoriją klastodavo su ypatingu pamėgimu savo naudai, užskaitydami sau nepelnytus laimėjimus. O mums paberda vo atliekos trupinius. Reikia prisipažinti -- tais trupiniais, tuo svetimuoju lesalu mūsų istoriją ir mito. Ir buvo priversta misti, nes neturėjome savų metraštininkų ir istorikų.

Šitai žinojo ir suprato Karpius. Besidomėdamas istorija, jis suvokia svetima tautų kėslus. Jis uoliai knisasi po bibliotekas ieškodamas neutralių, nešališkų šaltinių, kuriais galėtų operuoti savo raštuose. Kad nors literatūroje galėtų atitaisyti svetimųjų sužalotą mūsų istorijos veidą. Kad, kiek galima, tikslesnį istorinį paveikslą galėtų savam skaitytojui pateikti. Kad padarytų iš jo sąmoningą, tautinai susipratusių lietuvi, besididžiuojantį savo tautos garbinga praeitimi. Ir čia Karpius seka "Aušros" laikų romantikų nubristą brydę. Ir, apskritai, visose jo istorinėse apysakose labai žymus romantiko braižas.

Lietuva tirštose priešistorinėse miglose, priešmindauginėje valstybinio savarnakiškumo kūrimosi brėkšmėje, pagonijos ir krikščionybės angoje -- vis tai autoriaus masalas. Jis mėgsta, kaip tikras romantikas, atleisti nežabotos fantazijos valdžias, leisdamas savo kūrybiniam pegasui lėkti per istorikų žąsies plunksnos dar nepaliestą baltąjį amžių pergamentą. Jo raštuose regime vikingų teriojamą Lietuvos kraštą. Livonijos ordino išmeigtą kraujuotą kalaviją lietuviškom pamario smėlyje. Juodų kryžiuočių kryžiumi paženklintus riterių apsiaustus, plevėsuojančius tankių Lietuvos girių ūksmėje... Ir tragišką Apuolės pi-

JURGIS JUODIS

Birutė prie Trakų (aliejus)

JUODŽIO PARODOS DETROITE BELAUKIANT

Jurgis Juodis, kiek anksčiau Detroito LF Vajaus Komiteto pirminkui inž. Vytautui Kutkui rašė: "Jei aš atjosiu į Detroitą, tai tik ant gero žirgo".

Dabar sužinome ir tą gerą žirgą. Jis ne toks jau paprastas. Tai aliejaus, tušo ir temperos 45 paveikslai, kurių kainą prasideda \$50.00 ir baigiasi \$2,000. Tai tikrai geras žirgas.

Kas matė Jurgio Juodžio paveikslus, o jei ne paveikslus, tai bent spaudos puslapiuose produkcijas, gali pagalvoti: "Oi, kaip gražu! Ką kas panašu į Čiurlionio kūrybą". Tačiau gerai išsižiūrėjęs į jo paveikslus vėliau pastebi, kad ten nei iš Čiurlionio, nei iš Šimonio nieko nėra paimta.

Juodžio kompozicijoje ir tapyboje vyrauja grynai jo stilius.

Dar vaikas būdamas ir gandydamas tėvo žirgus Nemuno šlaituose, Jurgis Juodis gėrėdavosi jais, mėtydamas akmenukus į Nemuną. Tai darydamas grožėdavo si sukelto bangomis apskritimais ir spiralėmis, kurios švelniai ir tyliai, paliestos akmenuko, banguodavo srove kažkur tolyn... Ir tą savo vaikišką protą bandė įamžinti smėlyje.

Vėliau, kai jau lankė Pakuonio pradžios mokyklą Jurgis pradeda

lies žuvimą, kaip pasi kartojančią juodąją reikią, ataidintį besiantrinančią refreną Pilėnų tragedijoje.

(Bus daugiau)

ANTANAS GRINIUS

piešti ir, nutvėręs kur nors anglies gabaliuką, su juo piešia ant tvorų, sienų ir durų. Piešia figūras, žmones, gyvūlius, o ypač mėgė piešti žirgus. Už sienų teplojimą nuo savo tėvo gaudavo ir barti.

Jurgis Juodis gimė 1911 metais spalio 22 d. Kebliškių kaime, Pakuonio valsč. Kauno apskr.

Gimnazijoje mokytojų Vinco Kašubos ir C. Grigaitytės padedamas J. Juodis gavopaišybos pagrindus.

Vėliau mokėsi Meno mokykloje ir dail. Vienažinskio studijoje. Tačiau nebaigęs studijų įstojo savanoriu į 1-ji Gūsary pulką, kur tarnaudamas galėjo tęsti meno studijas.

Vėliau įstojo į Karo mokyklą ir baigė išgydamas ltn. lakūno laipsnį. Tarnaudamas aviacijoje laisvu nuo tarnybos laiku ir toliau studijavo meną. Atvykęs į Ameriką dirbo ir laisvu laiku toliau studijavo meną.

Dail. J. Juodžio parodą rengia LF Detroito Vajaus Komitetas gegužės 6-14 d. Lietuvių Namuose. Viesiems vajaus komiteto nariams, išsigyjant J. Juodžio paveikslus bus duodama 15% nuolaida, o kitiems kurie parodos metu įstos į Lietuvių Fondo narius, perkant paveikslus, bus duodama 10% nuolaida.

Bus išleista 8 puslapių programa, kurioje bus surašyti Detroito Lietuvių Fondo nariai, parodoje išstatyti pa-

veikslų kainoraštis, vienas dail. J. Juodžio paveikslas ir tūkstantininkų nuotrauka. Programos mecenatai -- Ona ir Juozas Briedžiai.

• Rašytojo Vytauto Alanto jo 70 metų amžiaus ir naujų jo romanų "Amžinasis Lietuvis" ir "Šventaragis" pasirodymo progą pagerbimą ruošia LŽS Detroito skyrius spalio 21 d.

IŠ ŠAULIŲ VEIKLOS

Balandžio 15-16 d. įvyks Neringos šaulių kuopos Montrealo vėliavos šventinio iškilmės. Į jas vyks LŽS I vicepirmininkas Karolis Milkovaitis ir jūrų šaulių vadovas Mykolas Vitkus.

D. L. K. Algirdo šaulių kuopos 5 metų sukaktis švenčiama gegužės 6-7 d. Hamiltone.

Šaulių moterų vėliavos šventinimas įvyks rugsėjo 10 d. Detroito. Vėliavos mecenatas a. a. šaulė Stasė Prarėnienė.

LŽST cv posėdyje nutarta paruošti ir atspausdinti Kalėdines atvirutes. Jų atspausdinimui rūpinsis Karolis Milkovaitis.

Rengiamas šaulių sąjungos statuto papildymas. Gautas iš žadvydo paruoštas projektas ir perduotas Marijonui Šnapščiui.

Ateinančiais metais šaulių sąjungos atstovų suvažiavimą numatoma rengti Bostone.

Visi raginami registruotis III šaulių kultūrinei savaitėi, kuri šiais metais įvyks liepos 8-15 d. Kennebunkporte pas pranciškonus.

Kultūrinė savaitė numatoma praversti geriau ir su daugiau paskaitininkų, negu buvo Dainavoje. Numatyta plati ir įvairi programa, kuri bus vykdoma rytais ir vakarais, paliekant visą dieną promogoms.

I JAUNIMO KONGRESO RĖMĖJUS

Jaunimo kongreso tikslai ir uždaviniai -- savaimė aiškūs: per lietuvišką darbą ir lietuvišką gyvenimą. Kai lietuvių jaunimas dabar yra pajudėjęs viso pasaulio plote, tai kartu sprendžiama ir lietuviškos mūsų ateities problema.

Jaunimo kongreso vaizdas jau yra taip pat išryškėjęs: paskaitomis, pranešimais, svarstybomis bus žvelgiama į rūpinus klausimus, kultūriniai renginiai atskleis kūrybinius polėkius, sudaromos sąlygos jaunimui susitikti, bendrauti, pasižmonėti, pasilinksminėti. Birželio 24 atidaromos parodos, birželio 30 -- liepos 4 įvyks kongreso atidarymas Chicagoje, liepos 4-8 -- studijų dienos Kento universitete, liepos 8-15 -- stovykla Romuvoje, Kanadoje, liepos 15-16 -- kongreso uždarymas Toronte. Taip pat liepos 2 Chicagoje įvyks laisvojo pasaulio lietuvių IV-ji tautinių šokių šventė.

Parengiamieji kongreso darbai dirbami visu atsidėjimu. Visur sudaryti Jaunimo metų komitetai. Jau išrinkti arba renkami kongreso atstovai. Visur pasirašoma jaunimo petičija Lietuvos laisvės reikalui.

Bet jaunimo kongresas reikalauja taip pat didelių išlaidų. Ne visi kraštai yra pajėgūs savo jaunimo atstovus atsiųsti, tad ir jiems reikia padėti. Todėl kreipiamės į visus JAV ir Kanados lietuvių: kiekvienas paremke jaunimo kongresą savo auka! Kiekvienas pagal savo išgales. Kurių nepasieks aukų rinkėjai paskirose vietovėse, tie savo aukas prašomi siųsti tiesiai Jaunimo Kongreso Finansų Komitetui:

Dr. Juozas Kazickas
530 Fifth Ave.
New York, N. Y. 10036

Nuoširdus atliū visiems, kurie atvers savo širdis, duris ir pinigines jaunimo kongresui įvykdyti tokiame, koks jis suplanuotas ir koks turi būti!

1972 Jaunimo m. kovo 19

Dr. Juozas Kazickas
II PLJK Finansų Komisijos Pirmininkas
Romas Sakadolskis
II PLJK Komiteto Pirmininkas
Stasys Barzdukas
PLB Valdžios Pirmininkas

JURGIS JUODIS

Gedimino sapnas (aliejus)

LOS ANGELES LIETUVIAI IŠKILMINGAI MINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTĄJĄ

ALT Los Angeles skyriaus suruoštas Vasario 16-tos Dienos minėjimas prasidėjo Lietuvos trispalvės iškėlimu prie miesto rotušės. Į šias vėliavos pakėlimo iškilmės atsilankė apie 200 žmonių; ypatingai gražiai atrodė mokytoja O. Razutienės pastangomis atvežta Šv. Kazimiero parapijos vaikų grupė tautiniuose rūbuose, kurie kėlė pasigėrėjimą svetimtųjų akyse.

Minėjimą atidarė miesto atstovas E. Martinez. Patriotinę ir reikšmingą invokaciją sukalbėjo prel. Jonas Kučingis. Sugiedota JAV ir Lietuvos himnai. Pakilus trispalvei ir didingai plevesuojant, gražioje miesto rotušės aikštėje, dalyviai susėdo į tai progai į aikštę atvežtas kėdes, pasiklausyti tolimesnės iškilmų programos: Los Angeles miesto burmistro igaliotinis J. Ferraro pasveikino susirinkusius ir perskaitė miesto burmistro bei Tarybos pasirašytą rezoliuciją — kurioje pažymima, kad Vasario 16-toji yra Lietuvos Diena.

Lietuvos gener. Konsulas Dr. J. Bielskis, savo trumpoje, gerai paruoštoje kalboje priminė ir toliau neatlaidžiai kovoti dėl Nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

ALT pirmininkas inž. Vytautas Čekanauskas pristatė susirinkusiems tribūnoje esančius garbės svečius. Minėjimas baigtas giesme "Dieve saugok mūsų brangią Tėvynę Lietuvą".

Tolimesnis Vasario 16 dienos minėjimas vyko vasario 20 d. Marshall aukštesnės mokyklos salėje. Bažnyčioje buvusios organizacijų vėliavos nunešamos į minėjimo salę ir išrikiuojamos priekyje. Uniformuoti jūrų skautai drausmingai dalyvavo bažnyčioje bei minėjime salėje. Mergaitės, apsirengusios tautiniais rūbais segiojo taut. trispalvius ženklelius įeinantiems į salę.

ALT pirm. inž. V. Čekanauskas, atidarydamas minėjimą jautriu žodžiu pasveikino susirinkusiuosius. So-

listas Rimtautas Dabšys sugiedojo JAV himną.

Invokaciją sukalbėjo šv. Kazimiero parapijos klebonas prel. Jonas Kučingis.

Oficialiosios dalies vedėjas inž. V. Čekanauskas, pristatęs svečius, pakvietė į sceną Lietuvos generalinį konsulą dr. J. Bielskį, kuris trumpu žodžiu pasveikino susirinkusius.

Po to savo kalbą buvo pakviestas inž. Valdas Adamkus, ALT specialiai pakviestas iš Chicagos. Prelegentas savo daugiau kultūrinio pobūdžio kalboje, ryškino efektingiausius būdus išlikti lietuviams.

Susirinkusieji, kurių buvo apie 400 su dideliu dėmesiu klausėsi kalbos.

Toliau sekė svečių sveikinimai: Latvių konsulo L. Andersono, Estų vicekonsulo E. Laufer, Pavergtų Tautų atstovo B. Nurmsen, kuris ypatingai paryškino komunizmo grėsmę net pačiai Amerikai. Jis, savo drąsias žodžius ragino visas komunizmo prarytas tautas išeiti iš stipresnėkovų prieš pavergėją, jei ne ginklu, tai raštu ar žodžiu.

Taip pat trumpą žodį tarė minėjime dalyvavęs ir Santa Monica miesto burmistras A. Dituris, kurį atvežė Santa Monicos Lietuvių klubo pirmininkė Alena Devenienė ir kuri taip pat buvo pakviesta pasveikinti susirinkusiuosius.

ALT valdybos sekretorius Zigmas Šermukšnis perskaitė skyriaus rezoliuciją įtakingiems JAV-bių pareigūnams. Rezoliucija buvo plobimais priimta.

Meninei programai vadovauti buvo pakviesta scenoje daug patyrimo turinti Ramunė Vitkuvienė, pristatiusi komp. B. Budriūno vadovaujamą Šv. Kazimiero parapijos chorą, bei p. Ingos Tumienės vedamą tautinių šokių grupę "Audra" ji su dideliu įsijautimu padėklamavo tai progai pritačiusius į keletą eilėraščių posmų.

Choras, su solistais Birute Dabšiene ir Rimtautu Dabšiu sudainavo keturias dainas. Ypatinai gražiai skambėjo

"Mano protėvių žemė" — kompozicija muz. B. Budriūno, žodžiai — poeto B. Brazdžionio. Solistams bei chorui akompanavo jauna, muzikos mene kylanti pianistė — fleitistė Rasa Draugelytė.

"Audra" mikliai pašoko tris tautinius šokus. Publika šokėjams bei chorui nepagailėjo plojimų; Choras plojimų audrai nenutilus turėjo vieną dainą net pakartoti.

Minėjimas salėje buvo baigtas Lietuvos himnu — tai lyg ir šaukšmas vienas kitam, padėsinimas, vilties kibrikštis, įsitikinimas, kad pavergtą tėvynę kelis vėl laisvam ir Nepriklausomam gyvenimui.

Lietuvos Reikalų komisijos narė Ž. Brinkienė į minėjimą buvo atsivedusi Los Angeles Herald Examiner dienraščio korespondentus, kurie taip pat dalyvavo ir vėliavos pakėlimo iškilmėse. Po to, kelios nuotraukos ir gražus aprašymas tilpo laikraštyje.

Išėję iš salės, dalis minėjimo dalyvių rinkosi į šv. Kazimiero parapijos žemutines patalpas, kur buvo parduodami pietūs ir veikė baras. Čia labai daug pasidarbavo nenuilstamas ALT darbuotojas, dabartinės v-bos narys inž. Bronius Stančikas.

Spreinaičių restorane inž. Valdui Adamkui ir Ponai, bei kitiems garbės svečiams ALT iniciatyva buvo suruošta puiki vakarienė. Čia praleidus porą valandų, ALT pirmininkas inž. V. Čekanauskas su Ponai, daugumą svečių pakvietė į savo gražius namus Ingelwoode, kur prie vaišių stalo ir toliau pasikalbėta su svečiais p. p. Adamkais įvairiais lietuvių bei lietuvių klausimais.

Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta apie 2400 dol.

(k)

KOOPERATYVO NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Kredito Kooperatyvo narių metinis susirinkimas buvo vasario 27 d. Tautiniuose namuose. Iš valdybos pranešimo paaiškėjo, kad 1971 m. narių indėliai padidėjo \$31,500.00. Tačiau metų pabaigoje pasakolų pareikalavimas sumažėjęs (panašus reiškinys pastebėtas ir kitose taupyimo ir skolinimo draugijose ir bankuose). Tačiau šių metų pradžia duoda didelių vilčių, kad paskolų sumoms kilti, ypač sumažinus procentus iki 8% metams už paskolas, duodamas perkantiems naujas mašinas. Pagal finansinę apyskaitą 1971 m. gruodžio 31 d. aktyvai sudarė \$334,816.00. Jų svarbiausia pozicija — įvairių rūšių paskolos — \$257,414.00. Balanso pasyve didžiausia suma narių įnašai (šėrai) \$296,424.00. Garantijų ir rezervų fondas — \$27,417.00. Pajamų turėta \$30,644.00. Apmokėjus išlaidas ir papildžius pagal įstatymą garantijų fondą, išmokėtas nariams dividendas \$14,465.00. Į valdybą vėl buvo perrinkti: V. Aleksandrūnas ir I. Medziukas, į priežiūros komisiją K. Prišmantas. Kooperatyvas remia lietuvių, ypač jaunimo veiklą ir lituanistines mo-

Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje penktojo metinio susirinkimo prezidiumas: sekretorius Pranas Kašuba ir pirmininkas inž. Jonas Jurkūnas. Prie mikrofono Juozas Žvinys aiškina 1971 m. LTN balansą. Apačioje dalis susirinkimo dalyvių klausosi pranešimų. Nuotraukoje matomi: T. Blinstrubas, dr. Banda, inž. E. Bartkus, J. Kijauskas, dr. J. Bartkus, K. Ramonas, E. Valiukėnienė, P. Vebra, J. Jurevičius ir kt. Z. Degučio nuotrauka

Kritikos kritika

Kovo 1 d. Chicagoje susirinko spaudos žmonių aptarti lietuvių laikraštinių kritikų padėti. Tai vyko Lietuvių Žurnalistų S-gos centro valdybos iniciatyva.

Tačiau susirinkusieji savo dėmesį paskyrė ne meninio reiškinio kritikai, kas buvo suėjimo tema, bet anonisinių aprašymų įvertinimams. Iš tikrųjų, kalbant apie meninio reiškinio vertinimą, neužtenka gerų norų įvyki vertinti pagal savo išpuolį. Tam reikalingos kvalifikacijos. Negali būti tokių universalinių vertintojų, kurie pajęgtų vertinti dramos, muzikos, choreografijos programas. Neturint šiam darbui specialistų, dažnai tenka pasitenkinti paprastais reportažais. Reportažai, be abejo, yra tikrai meninio įvykio atspindėjimai, dažnai sutelpti korespondencijos rėmuose.

Susirinkime nebuvo iškeltas pageidavimas, kad spauda privalėtų visad kviestis savuosius ekspertus, specialistus, angažuojant juos lankyti meno parengimus ir post factum reikšti savo nuomonę. Rengėjai negali tuo rūpintis, nes asmeniškai kvietimas sudaro tam tikrus asmeniškus ir kritiką varžančius santykius.

Tačiau meno kritikos rubrika ir neįeina į žurnalistinio darbo sritį. Susirinkusieji vieninai sutarė, kad meno kritika nėra bėgamojo momento apsvaistymas, tai nėra ir tema, ties kuria susikaupę eiliniai spaudos bendra-

darbis. Tačiau, tą temą užkabins, ilgokai svarstyta (gal būtų pageidavimų formoje) kokio pobūdžio galėtų ar privalėtų būti meno kritika. Vieni nebijojo pasakyti už griežtesnius tonus, laikydami tai pozityvumu. Kitiems atrodė, kad smarki kritika atbaido nuo darbo. Šiuo atveju kritikos pozityvumas jau buvo kritikos santūrumas ir tam tikras paglostymas.

Aišku, tai kraštutiniu pavyzdžiai. Meno kritika negali būti tendencinga. Tendencinumas nuneigia bet kurį objektyvumą, kad ir kaip kvalifikuotas būtų kritikas. Tam tikrais atvejais, sąžiningas kritikas, juntas tam tikrus saitus su įvykiu, kurie išbloskia iš objektyvumo, privalo, kaip teisėjas teisme, save diskvalifikuoti, pavesdamas kitam rašyti recenziją. Šito fakto nepaisymas mūmose ir įneša šališkų, pikty, priekaištinių recenzijų atsiradimą. Šis esminis požymis, atrodo visai nebuvo šiame susirinkime pastebėtas.

Už tat susirinkimas daugiausiai sustojė ties anonisinių aprašymų problema. Tikrai, ta tema, tuo tarpu, turi sukelti susirūpinimą. Jau tapo tradicija prieš ryškesnius parengimus, scenines apraškas, koncertus, dailės parodas, užtvindyti spaudą anonais, labai panašiais į įvykusio fakto vertinimus. Tradicine prasme tai yra nekas kitas, kaip rengėjų užsakyti skelbimai. Šitokie būsimos įvykio anonai privalėtų eiti pranešimo vietoje, netgi su prierašu, kad tai, tuo tarpu, nėra išankstinė

recenzija, bet siūlymas paragauti parengto vaizdų stalo gerybes.

Dažnai būna taip, kad išankstiniai pranešimai užpila spaudą, o renginiui praėjus, apie jį nepasirodo nė eilutės! Šiuo atveju išryškėja paprasta reklaminė anonų prigimtis, verta ne daugiau, kaip apmokėtas skelbimas.

Ties šia problema susirinkusieji gana pesimistiškai sustojė ir atkakliai ieškojo bent pakenciamo sąlyčio su ja. Spekuliatyviai visi sutiko: jeigu nebus pompatiško, dažnai išpušto išankstinio pristatymo, renginys stoks publikos. Nebus sukeltas susidomėjimas, nedundės bugnai, šaukią prie durų.

Tai, aišku, žurnalistų ir korespondentų rūpestis bendriniais lietuvių renginių reikalais, mažai ką bendro turis su žurnalistinio darbo specifika.

Negalima kalbėti išankstiniais sprendimais, kurie savaimė rezervuoti post factum kritikui specialistui. Tačiau atviros durys į apeliaciją, kuri veikia žiūrovus. Jeigu skelbėjai užsiangažuoja vertinti neįvykusį dar renginį, juo komiškesnė jų konfrontacija su specialisto vertinimu, kuris gali nuneigti nepamatuosius tvirtinimus.

Šis žurnalistų susirinkimas turėjo privilegiją pradėti aptarimus, kurie formuoja spaudos darbininko uždavinį šios dienos sąlygose.

Žurnalistų trečiadienis ir jo diskusijos "apsimokėjo". Visuomenė pajuto, kad spaudos žmonės organizuoti svarsto jautrias bendrines problemas ir ieško išeičių iš akligatvių. Xerox

GRANDINĖLĖ prašo Jūsų pagalbos.

Padėkime jai nuvykti Europon
rugpiūčio 3-21 dienomis.

Aukos nuskaitomos nuo taksų.

Adresas: GRANDINĖLĖ
1620 Curry Drive
Cleveland, Ohio 44124

Siunčiu \$..... auką, Grandinėlės kelionei Europon paremti.

Vardas, pavardė

Adresas

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

JAUNIMO METŲ DARBAI CLEVELANDE

Praeitą savaitę p.p. Žagarskų namuose įvyko Clevelando Jaunimo Metų finansų komiteto lėšų telkimo susirinkimas.

Pirm. Antanas Kalvaitis priėmė LB apygardos pirm. K. Žiedonio ir LB apylinkės pirm. J. Malskio 109 dolerių auką.

Dr. A. Butkus pranešė, kad abiturientų baltijos pelnas skiriamas kongresui. Taip pat ir Kamerinės muzikos koncerto. Ateities Klubas aukėjo \$50.

Dr. Viktoras Stankus išrinktas spaudos ryšininku, o G. Kudikienė radijo. Apygardos ir apylinkių pirmininkai rūpinasi ryšiais su centru ir aukotojų sąrašų sudarime. Ingrida Bublėnė apsiėmė išsiuntinėti aukų lapus organizacijoms, o A. Kalvaitis visuomenei.

Pasitarimuose aktyviai dalyvavo ir dr. Edmundas Lenkauskas, Teresė Neimaitė, PLB pirm. Stasys Barzdukas, PLB jaunimo sekcijos vicepirm. "Milda Lenkauskienė ir L.S.S. atstovas Vytautas Žagarskas. Išdininku išrinktas Kazys Gaizutis, o knygų prižiūrėtojas Julius Staniškis.

Ohio aukos II PLJK prašomos siųsti: Kaziui Gaižuičiui, 18108 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119.

• Dr. Viktoras Stankus, jaunimo kongreso Clevelando atstovas, Jaunimo metų komiteto narys, rūpinasi jaunimo darbų informacija ir mezga ryšius su Clevelande gyvenančiais lietuvių spaudos bendradarbiais. Jų skaičius, deja, Clevelande jau labai prarėjęs, o naujų neatsiranda. Jeigu V. Stankus prikaltintų ką nors lietuvių spaudai

dirbti iš jaunimo, būtų didelis lietuviško reikalo laimėjimas.

• Jaunimo metų Clevelando komiteto pirm. stud. A. Kalvaitis ir PLB jaunimo sekcijos vicepirm. Aug. Idzelis kovo 18 dalyvavo jaunimo kongreso komiteto posėdyje Chicagoje. Iš PLB valdybos šiame posėdyje dalyvavo pirm. St. Barzdukas ir jaunimo vicepirm. M. Lenkauskienė.

• Jaunimo kongreso Ohio apygardos atstovai balandžio 16 prisistatys Clevelando lietuvių visuomenei: padarys pranešimus apie savo uždavinius jaunimo kongrese ir lietuvių gyvenime, atskaitinęs į klausimus, dalyvaus diskusijose ir kt. Susitikimas rengiamas 4 val. po pietų naujosios liet. parapijos patalpose. Kviečiami atvykti visi Clevelando lietuviai.

• Arenoje ši ketvirtadienį, kovo 30 d. įvyks imtynės tarp Waldo von Erich ir Ernie Ladd. Pradžiai 7:30 v. v. Bus ir kitų imtynininkų Bilietai nuo 5 iki 3 dol. gausiami Arenoj ir pas Richman's mieste.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

UŽPRENUMERUOKITE
DIRVĄ
PAPIGINTA
KAINA
STUDENTUI AR
SAVO BŪČIULIUI

Genocido paroda Clevelande

Amerikos Lietuvių Tarybos paruoštos Lietuvių Tautos Genocido Parodos pastatymas Naujos lietuvių parapijos salėje š.m. kovo mėn. 18-19 d.d. praėjo sėkmingai. Parodą, kurią statė ALT skyrius, aplankė apie 700 asmenų, jų tarpe apie trečdalis amerikiečių bei tautybių atstovų. Svečių tarpe buvo visa eilė mokytojų, universiteto profesorių, vidurinės mokyklos mokytojų bei gražūs būrys sėlių.

Parodą paminėjo Cleveland Press ir keli tautybių laikraščiai bei radijo.

Didelės daugumos lankytojų nuomone, paroda yra paruošta labai gerai, su plačia dokumentacija ir gera medžiagos organizacija. Ji pilnai išvysiečia komunistų nusikaltimus pirmame Lietuvos okupacijos laikotarpyje. Didelį išpūdį sudarė parodos priekyje išstatytas laikrodis nurodąs valstybes bei tautas, kurios tapo komunizmo aukomis.

Kadangi parodos pastatymas susidūrė su didesnėmis išlaidomis, ALT skyrius dėjo visas pastangas jas mažinti. Paroda buvo atsigabenta savomis lėšomis, panaudojant L. Budžių autobusiuką ir priekabą. Tokiu būdu buvo sutauta apie pusantro šimto dolerių. Parodą paršivežė ir grąžino Chicago A. Rutkauskas, V. Šarkauskas ir A. Pautienis.

Parodos atidarymas įvyko šeštadienį, kovo 18 d. 4 val. p.p. Po trumpo ALT skyriaus pirm. A. Pautienio įvado, atidarymo žodį tarė Cuyahoga Apskrities kontrolierius George Voinovich, kuris savo kalboje pažymėjo, kad blogi darbai, kurie nėra atitaisyti ir kol jų vykdytojai nėra nubauti, negali būti užmiršti, kad yra ironiška, kad sovietai, kurie vykdė genocidą, sėdėjo kaip nacių teisėjai Nuerembergo teisme, kad kartūs istoriniai faktai bei dabartinė padėtis neleidžia nubauti komunistinių nusikaltėlių ir kad mes visi privalome nuolatos smerkti komunistų veiksmus ir kovoti su jų įtaka.

Raštu parodą svelkino Clevelando burmistras Ralph Perk ir Cuyahoga Apskrities komisyonierius pirmininkas Hugh Corrigan. Atidaryme dalyvavo Cleveland State universiteto profesorai, vengrų laikraščio redaktorius, estų, latvių, serbų ir kiek vėliau žydų atstovai bei pagrindinių lietuvių politinių partijų veikėjai ir būrys patriotinės lietuvių visuomenės.

Antrą parodos dieną atsilankė latvių, čekų, vengrų, italų bei eilės amerikiečių organizacijų atstovai.

Apgaldestautina, kad parodoje buvo labai mažai mūsų kultūrinių, studentų bei jaunimo organizacijų atstovų ir lituanistinių mokyklų vai-

ky. Šią parodą turėjo pamatyti mūsų jaunimas bei visokie kultūrininkai, kurie dažnai perša gerus santykius su mūsų tautos naikintojais.

Parodai gerą reklamą suteikė mūsų spauda, abiejų lietuvių parapijų klebonai ir Tėvynės Garsų radijo.

ALT skyriaus valdybai daug talkininkavo J. Kapčius, B. Pautienytė, A. Jonaitienė, K. Bruožis, J. Kazėnas, J. Miglinas ir J. Narušas. Chicagoje talkos susilaukta iš ALT valdybos, A. ir Z. Juškevičių, D. Adomaičio, V. Šimkaus ir kt. Jiems visiems priklauso didelė padėka.

A. Pautienis

PLB VOKIETIJOS TARYBOS REZOLIUCIJA LIETUVOS LAISVĖS REIKALAI

Apsvaršiusi Lietuvos laisvės reikalą ir turėdama galvoj, kad artėjanti Europos saugumo konferencija aptemdo Lietuvos laisvės perspektyvas, PLB Vokietijos Taryba savo posėdyje 1972 metų kovo 5 dieną nutarė:

1. Kviesti Lietuvos laisvės vadovaujančias organizacijas rodyti daugiau darnos savo tarpe ir, kad bendras laisvinimo darbas būtų sustiprintas, įtraukti į jį jaunų išeivijos jėgų ne vien iš Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių;

2. Priminti PLB Valdybą, kad jau baigiasi laikas įvykdyti III Pasaulinio lietuvių seimo rezoliuciją, kurią jis įpareigojo "PLB Valdybą tartis su VLIKu dėl laisvojo pasaulio lietuvių aktyvesnio įjungimo į VLIKo vadovaujamą laisvinimo veiklą;

3. Pasiūlyti PLB Valdybai išsiderėti iš VLIKo tam tikrą atstovų skaičių, kurį kas penkeri metai rinktų pasaulinis lietuvių jaunimo kongresas, o pirmą kartą šituos rinkimus įvykdyti II-jo Pasaulinio lietuvių jaunimo kongreso delegatai;

4. Prašyti VLIKą ir Lietuvos partijų atstovybes išeivioj neprieštarauti šitokiam laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo įjungimui į VLIKo organizaciją, nors jie ir nepriklausytų Lietu-

Verby žygio išvakarėse Lithuanian Village direkcija su kontrolės komisija ir finansų komisijos atstovu atidarė vokus su rangovų pasiūlymais namams pastatyti. Iš kairės: S. Astrauskas, Z. Dužvų pasiūlymais namams pastatyti. Iš kairės: S. Astrauskas, Z. Dužvų, J. Stempušis, R. Kudukis, V. Vinclovas, P. Stempušis ir E. Stepas.

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukėjo šie Dirvos skaitytojai:

J. Vilutis, Chicago	7,00
M. Selivončikas, Boston ..	12,00
E. Unger, Cleveland	7,00
J. Nesavas, Detroit	2,00
Floridos Liet. Klubas	10,00
A. Atkočaitis, Dearborn ..	2,00
M. Vokietaitis, New Haven ..	2,00
V. Skirmuntas, Kenosha	2,00
J. Johnson, Cleveland	2,00
J. Mačiulis, Cleveland	7,00
V. Gaidelis, Omaha	2,00
V. Žebertavičius, Detroit ..	2,00
J. Chmieliauskienė, L. A. ..	10,00
K. Černius, Chicago	2,00
G. Dragūnas, Philadelphia ..	2,00
Grandinė, Cleveland ..	20,00
J. Atkočaitis, Detroit	2,00
P. Blūmas, Dorchester	3,00
A. Didžiulis, Bogota	7,00
V. Didžiulis, Bogota	7,00
J. Preibys, Detroit	2,00
J. Maurukas, Elyria	12,00
J. Jakštys, Chicago	2,00
E. Reklis, Warren	2,00
K. Bertulis, Chicago	2,00
V. Maurutis, Euclid	2,00
K. Butkus, Woodhaven	2,00
V. Bložė, Cleveland	5,00
A. Traška, Chicago	7,00
K. Dulyis, Baltimore	7,00
K. Paulis, Elgin	10,00
C. Pautienis, Cleveland ..	10,00

J. Čyvas, Cleveland	2,00
Lithuanian Village Cleveland	50,00
P. Kleinotas, Racine	7,00
S. Jurkūnas, Chicago	7,00
J. Mačiulaitis, Dearborn ..	2,00
E. Čapas, Cleveland	25,00
J. Arnas, Fair Lawn	2,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• Atostogos Floridoje geriausiai praleisite V. ir A. Tomkų vasarvietėje Sapphire Sea, 700 Ocean Dr., Juno Beach, North Palm Beach, Fla. 33408. Telef. (303) 844-3388.

Vasarvietė prie pat Atlanto vandenyno. Graži aplinka. Malonus patarnavimas. Puikūs kambariai su virtuvėmis. Atvykę nesigailėsite.

HOUSEMOTHERS:

Mature, stable, unencumbered women, 35 years and older, needed to serve as housemothers in our residential treatment school for problem boys. This is a live-in position with four days on duty and three days off duty each week. Basic salary range is \$4200-\$6000, with salary scale credit for equivalent experience and/or education beyond high school. Fringe benefits include hospitalization and medical insurance, life insurance, paid vacation, paid sick, leave, retirement, room and board, as well as free of-duty housing. Also interviewing house parents. Please contact: W. R. Dahm STARR COMMONWEALTH ALBION, MICHIGAN 49224 Phone: 517-629-3988 (24-27)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20.000-00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

KAINA nuo \$619.00.

IŠVYKSTA IŠ
BOSTONO NEW YORKO MONTREALIO
Birželio 8, liepos 13, rugpjūčio 17,
rugsėjo 14 ir gruodžio 21 d.d.

Vykstantiems iš CHICAGOS tik \$100.00
daugiau ir iš CLEVELANDO tik \$66.00
daugiau.

LIETUVOJE ŠIOS GRUPĖS PRALEIS
PO 11 DIENŲ.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service
393 West Broadway
South Boston, Mass. 027127
Telefonas: 268-8764

Savininkė Aldona Adomonienė

ŠVELNUS PALENGVINIMAS UŽKIETĖJUSIEMS VIDURIAMS

LEOPILLEN tikras augalinis produktas ir sėkminga priemonė užkietėjimui pašalinti, kurio vartojimas yra paprastas ir nesudėtingas. Visoje Europoje yra žinomas ir vartojamas virš 60 metų. Trijų generacijų gydytojai Leopillen veikimu taip pat buvo patenkinti, kad dabar šį augalinį produktą galima gauti vaistinėse be recepto. Leopillen veikia kaip nekenksmingas produktas ne tik vidurių užkietėjimo sutvarkymui, bet dar pagelbsti ir virškinimui. Gauname daugybę laiškų, giriančių Leopillen veikimą. Viena iš jų rašo, kad kiekvienas, kuris nori atstatyti savo kūno ir dvasios jėgas, privalo turėti namuose Leopillen. Jos prašalina dujas ir veikimas yra toks švelnus, kad jūs jaučiatės visiškai atsigaivinęs ir sustiprėjęs.

Jeigu negautumėt Leopillen savo vaistinėje, tai kreipkitės betarpiškai į

LEO PRODUCTS
P. O. Box 285

Chagrin Falls, Ohio 44022

Prašau atsųsti man LEOPILLEN — 100 tablečių už \$2.85 arba ekonominio dydžio 250 tablečių už \$5.50. I-os klasės persiuntimas įskaitytas. Užsakant iš Ohio pridėti 4% sales tax.

Pavardė

Adresas

Miestas State

Zip

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **APOLLO 16** savo būsimame skridyje į mėnulį nugabens valstybių vėliavas su kuriomis JAV palaiko diplomatinis santykius. Valstybės Departamentas užtikrina, kad bus nugabentos ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos.

• **Albinas Trečiokas**, ALT S-gos garbės narys, jau trečią savaitę kai guli šv. Marijos ligoninėje Orange, New Jersey.

Šiomis dienomis jam padaryta operacija.

Linkime greitai pasveikti.

• **Amerikos Lietuvių Taryba** šiuo metu deda pastangas sutvarkyti visas prištusias protesto peticijas, kurios bus įteiktos Prezidentui Nixonui balandžio mėnesyje. ALTas prašo visus dar negražinusius pasirašyti peticijas — nesvarbu, kad peticijos bus nepildytos — kuo greičiau gražinti ALTui, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629.

• **Inž. Valdas Adamkus** yra macenatas garbės svečiams priėmimo, kuris įvyks prieš Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-tosios Tautinių šokių šventės programą amphiteatro patalpose.

• **LB Hartfordo** apylinkės narių susirinkime kovo 12 d. išrinkta nauja valdyba: Danutė Grajauskienė — pirmininkė, Stasys Baltauskas — vicepirmininkas, Henrikas Dapkus — įždininkas, Vytas Raškevičius — sekretorius, Eleonora Miniukienė — socialinių reikalų vedėja, Virginija Aleksandravičiūtė — jaunimo reikalų vedėja, Stepas Zabulis — narys, jaunimo ir švietimo reikalams.

• **Inž. A. Rudis**, per savo vadovaujamą Chicagoje radijo programą, pasaulinėje apžvalgoje palietęs Vokietijos-Sovietų Sąjungos sutarties tvirtinimą, kuris pripažintų ir Baltijos kraštų pavergimą bei įjungimą į So-

vietų Sąjungą, ragino klausytojus siųsti laiškus ir telegramas Vokietijos pasiuntinybei, konsulatams, Vokietijos parlamento nariams, prašant, kad sutartis nebūtų patvirtinta.

• **Prof. J. Eretas**, gyvenęs Šveicarijoje, šį pavasarį turėjęs atvykti į JAV ir čia skaityti paskaitas, gydytojams uždraudus dėl pablogėjusios sveikatos toliau keliauti, nebeatvažiuos.

• **Kun. Jonas Bakšys**, buvęs Rochesterio šv. Jurgio parap. klebonas, dabar gyvenęs kaip pensininkas Floridoje, sulaukė 80 metų amžiaus.

• **Floridoje** rasite jaukią lietuvišką nuotaiką Jazbučių vasarvietę, 8910 Collins Ave., Miami Beach, Florida. Visi butukai turi oro šaldymą (air conditioning), pilnai įrengtas virtuves su šaldytuvais. Erdvi nuosava automobiliui statyti vieta. Puikus plažas čia pat tik perėjus skersai gatvės. Veikia ištisus metus.

Dėl rezervacijų skambinkite (305) 865-9258 ar 865-2678.

ROCHESTER

SKAUTŲ ŠVENTĖ

Rochesterio liet. skautų vietininkija "Dainava" kovo 5 d. turėjo iškilmingą sueigą Sugiedojus himną Birutės dr-vės Bičių skilties paukštytės kandidatės davė paukštyčių įžodį: Lina Klimaitė ir Laura Pierce.

Dariaus - Girėno dr-vės vilkiukai — kandidatai davė vilkiuko įžodį: Raimundas Lapinas, Andrius Olis, Aras Tamošiūnas, Raimundas Tamošiūnas. "Mešku" skilties vilkiukai davė skauto įžodį: Darius Kašinskas, Arūnas Lapinas, Arnoldas Olis, Tomas Pierce ir Simas Žmuidzinas.

Įžodį davusiems gerojo darbo mazgelius užrišo skautų tėveliai ar kiti giminės, o Tėvynės pažinimo

Baltimorė ruošiasi pavasario koncertui

Šių metų trečias ALT S-gos Baltimorės sk. susirinkimas įvyko kovo 11 d. Liet. Svetainės pastogėje. Po įvadinės dalies, perskaičius darbotvarkę ir protokolą, parinkti atstovai į vietos liet. bendrines organizacijas. Mat, jau seniai baltimoriečiai turi kelias sudėtines arba bendrines organizacijas, į kurias siunčiami atstovai iš atskirų draugijų, sambūrių ir klubų. Tokiomis bendro darbo organizacijomis pas mus yra: Baltimorės Liet. Draugijų Taryba, Liet. Tautinis Knygynas ir Svetainės Bendrovė.

Mūsų sk. šiais metais sustiprino savo atstovavimą Draugijų Taryboje, šalia esamo delegato paskirdamas dar Vyt. Bačanską. Svetainės b-vės taryboje (arba direktorių susirinkimuose) skyrių ir toliau atstovaus St. Rutkauskas, o Taut. Knygynė — V. Gelgudas ir St. Rutkauskas. Šitaip vyksta sklandesnis org-jų sąveikios susižinojimas, išvengiama veiklos lygiagreto ir susikryžavimo.

Pernai pavasarį, dėl lietaus nepasisėkus mūsų organizuotam žygiui

— kun. R. Šakalys. Po to sugiedota "Lietuva brangi".

Įžodį davusius sveikino pulk. R. Liormanas ir V. Žmuidzinas. Skautiškais ženkleliais naujus skautus apdovanojo vietinės v-kas St. Ilgūnas, o saldumynais vyresnės skautės.

Kun. R. Šakalys kalbėjo apie šv. Kazimierą, jaunimo globėją, užbaigai sugiedota "Marija, Marija".

Už skautišką veiklą Tėvynės Sūnaus žymeniu apdovanotas Vyt. Žmuidzinas. Gimtadienio proga pasveikintas skautų vadovas St. Ilgūnas. Naujas paukštytes įžodžiui paruošė s. Staškevičiūtė-Lelienė. Jaudinantis momentas buvo, kai paukštytės ir vilkiukai priklausę bučiavo Lietuvos vėliavą.

Antroje iškilmių dalyje buvo rodomas garsinis filmas apie jubiliejinę skautų stovyklą. Kun. Alg. Kežio pagamintas filmas įdomus, gražiai pagamintas, patriotinis.

Sueigos dalyviai ir svečiai pavaišinti skania kavute ir pyragaičiais.

Linkim geriausio pasisekimo skautams.

R. Liormanas

aplankyti Lietuvos Ąžuolą Anapolyje, Md. šįmet palauksime, ką darys D-jų Taryba, nes nusistovėjusiu papročiu anksčiau, kasmet, ji rengdavo išvykas. Tačiau, jei Taryba nesiųstų ruošti tokią apeiginę kelionę, tada vėl tektų sukrušti mūsų kuopelei.

Pasigėrėdami, vis stebėdavomės, tur būt, seniausio tautiečio Baltimorėje, einančio 93-čiuosius, Petro Jaro sveikata ir pajėgumu. Lig šiol jis stropiai lankydavo susirinkimus, o į įvairius parengimus, kokie jie bebūtų ateidavo pirmutinis. Ir vis piktindavosi, kad kiti, už jį jaunesni ir paslankesni, esą, nerūpestingi ir apsileidę tautiečiai, nes visada vėluoja. Šiame sk. susirinkime N. Rastenis pranešė, kad mūsų kilmės veteranas P. Jaras esąs sunegalavęs. O jis kasdien buvo įpratęs išeiti pasivaikščioti ir apsukti geroką galą. Juokaudamas, sakydavo: "Kai einu, tai giltinė manęs nepaveja". Sk. raštininkas žadėjo netrukus ligonį aplankyti, visų vardu pasveikinti ir paguosti.

Galėtume pasididžiuoti, nes tur būt, nei vienas kitas Taut. S-gos skyrius neturi tiek veteranų, plačiau žinomų tautinės pakraipos veikėjų, kaip baltimoriškis. Štai senųjų ateivių kartos sk. garbės nariai: P. Jaras, poetas laureatas N. Rastenis, J. Galinaitis (šis dėl nesveikatos dabar nuo liet. draugijų atšlijęs). Savo tarpeturime ir garbingų, gražių lietuviškai išmokusių, jau daug metų matomų Baltimorės liet. visuomeninio gyvenimo priešakyje čiagimių: Juliją Rasteniene, adv. Vincą Laukaitį ir Bernardą Karpavičių-Karpių.

J. Rasteniene jau 43-čius metus be pertraukos pirmininkauja Moterų Piliiečių klubui — šiuo metu Baltimorėje vienintelei liet. moterų draugijai, kurioje taip pat dalyvauja trijų kartų atstovės: senosios ateivijos, čiagimės ir pokario ateivės.

V. Laukaitis — vietininkas, pasiekęs aukštą federalinės tarnybos vietą,

Sol. Gina Butkutė-Čapkauskienė, kuri š.m. balandžio 8 d. Baltimorėje ALT S-gos Baltimorės skyriaus rengiamame pavasario koncerte išpildys meninę programą.

A. L. TAUT. S-GOS BALTIMORĖS SKYRIUS

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

Š. M. BALANDŽIO MĖN. 8 DIENĄ,

RENGIA:

PAVASARIO KONCERTĄ.

Dainuoja: GINA ČAPKAUSKIENĖ, Chicago operos solistė, "Aušros Vartų" vyrų oktetas ir ANTANAS KEBLYS, okteto solistas.

Piano palydės: MADELEINE ROCH okteto dirigentė, prancūzų kilmės muzikė.

Visi menininkai iš Montrealio, Kanadoje.

Sokiams gros italų MONALDI kapela. Bus užkandžių stalas, gėrimų baras ir turtinga loterija.

Maloniai kviečiami brangūs kaimynai iš Washingtono, Philadelphijos ir Elizabetho.

Koncerto pradžia 7 val. tiksliai.

SKYRIAUS VALDYBA

Kūrėjai — savanoriai dalyvavę Vasario 16 minėjime Rochesteryje. Iš kairės: Raimundas Liormanas, Petras Druseikis, Zigmas Arlauskas ir Edvardas Petkevičius.

A. A.

ELENAI GEDGAUDIENEI

netikėtai mirus, jos sūnų ČESLOVĄ

GEDGAUDĄ su šeima ir kitus gimines

nuoširdžiai užjaučiame

A. ir J. Balčiūnai
A. ir M. Deveniai
L. Graužinienė
A. Markevičius
M. Vaičiūnė

Vasario 16 d. minėjimo proga Lietuvos tautinės vėliavos pakėlimas Cicero mieste. Pirmoj eilėj iš kairės stovi: savanoris — kūrėjas J. Breivė, s. O. Zailskienė, kun. Vilkaitis, parap. klebonas kun. J. Stankevičius, dr. B. Motušienė, miesto klerkas J. Kimbarkas, miesto prez. J. Karner, vėliavos pakėlimui asistuoja K. Tauginaitė, vėliavą kelia savanoris — kūrėjas pulk. J. Švedas, toliau stovi liet. m-klos moksleiviai, miesto pareigūnai ir visuomenė.

jų liet. visuomenės darbininkų, šiuo metu Svetainės b-vės pirmininkas ir jos reikalų tvarkytojas — menedžeris, jau eilę metų kartu su savo žmona Frances kantriai tempia nelengvą našą. Šiais laikais, kai trūksta tautininkų ir kai nuolat reikia gintis nuo Svetainės aplinkoj priverstųjų visokių piktadarių ir padaužų, kurie Liet. Namui pridaro daug žalos ir atbaido lankytojus, pirmininko pareigos ypač sunkios.

Sparčiai vyksta pasiruošimas didžiajam pavasario koncertui, kuris bus balandžio 8 d. Jau keli sekmadieniai per vietos Liet. Radijo Valandą skelbiama apie niekad čia dar nebuvusius dainininkus iš Kanados. Norime visuomenei atsilyginti už praėjusio rudens vakarą su silpnoka menine dailimi. Stengiamės, kad šį kartą savo kokybe ir kelyje programa galėtų patenkinti ir reiklaus skonio tautiečius.

S.M.